

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Інститут психології імені Г. С. Костюка

Музика О.Л., Музика О.О., Никончук Н.О., Чекрижова М. М.

**АСЕРТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК САМОРОЗВИТКУ
ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ
У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ СИТУАЦІЯХ:
МАТЕРІАЛИ ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

ПРЕПРИНТ

Київ 2025

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту психології імені Г. С. Костюка
НАПН України (протокол № 8 від 26 червня 2025 р.)*

Рецензенти:

Омельченко Я. М. – кандидат психологічних наук, завідувачка лабораторії консультативної психології та психотерапії Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Загурська І. С. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології Житомирського державного університету імені Івана Франка

М 86 Музика О. Л., Музика О. О., Никончук Н. О., Чекрижова М. М. Асертивність як чинник саморозвитку обдарованих учнів і студентів у складних життєвих ситуаціях: матеріали емпіричних досліджень: препринт. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 53 с.

ISBN 978-617-7745-88-3

У препринті викладено результати емпіричних досліджень обдарованих учнів і студентів, більшість із яких отримано за допомогою е-платформи «Обдарованість TEST ONLINE». Представлено результати контент-аналізу есе «Війна і зміни в моєму житті», які відображають зміни у психологічному здоров'ї обдарованих старшокласників, у способах їх взаємодії з соціальним оточенням та зміни у проєктуванні саморозвитку. Подано результати дослідження ресурсів, необхідних для збереження спрямованості на розвиток обдарованості, зокрема асертивності та самоефективності.

Препринт адресовано психологам-дослідникам, які вивчають особливості саморозвитку обдарованих учнів і студентів у складній життєвій ситуації, зокрема й тій, що викликана війною.

Номер державної реєстрації НД 0124U000293

ЗМІСТ

Розділ I. Дослідження впливу воєнних дій на психологічне здоров'я і особливості життєконструювання обдарованих старшокласників і студентів

1.1. Методика і процедура дослідження	4
1.2. Візуалізація окремих результатів контент-аналізу	8
Висновки	9

Розділ II. Дослідження особливостей ціннісної взаємодії, самоефективності та психологічного добробуту обдарованих старшокласників і студентів під час війни

2.1. Результати емпіричного дослідження за методиками «Профіль ціннісної взаємодії обдарованої особистості» та «Шкала психологічного добробуту»	11
2.2. Результати емпіричного дослідження за методиками «Профіль професійної самоефективності студентів» та «Шкала психологічного добробуту»	24
2.3. Самоприйняття обдарованих старшокласників та студентів у складній життєвій ситуації	30
Висновки	31

Розділ III. Дослідження асертивної взаємодії і психологічного добробуту підлітків у складній життєвій ситуації

3.1. Результати емпіричного дослідження за методиками «Тест асертивності обдарованої особистості» та «Шкала психологічного добробуту»	32
3.2. Кореляційні зв'язки показників за методиками «Тест асертивності обдарованої особистості» та «Шкала психологічного добробуту»	48
Висновки	52

Література	53
------------------	----

I. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВОЄННИХ ДІЙ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я І ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЕКОНСТРУЮВАННЯ ОБДАРОВАНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ І СТУДЕНТІВ

1.1. Методика і процедура дослідження

Мета дослідження – виявити особливості впливу воєнних дій на психологічне здоров'я, соціальну взаємодію та життєконструювання обдарованих старшокласників і студентів.

Завдання дослідження: 1) виявити особливості суб'єктивного сприймання травмивних впливів війни обдарованими старшокласниками і студентами; 2) встановити особливості спричинених війною змін у соціальній взаємодії обдарованих старшокласників і студентів; 3) виокремити тенденції саморозвитку чи інволюції обдарованості, що відображені у трансформаціях життєвих проєктів обдарованих старшокласників і студентів.

У дослідженні використано структуроване інтерв'ю «Війна і зміни в моєму житті» (О. Л. Музика, 2024). Дослідження проводилося у формі написання есе. Усі п'ять питань інтерв'ю – відкриті. Учні та студенти мали достатньо часу, щоб письмово викласти свої думки й переживання з використанням властивих їм лексичних і стилістичних засобів. Питання спеціально були сформульовані так, що вони безпосередньо не стосувалися сфер розвитку здібностей, але водночас здібності могли б згадуватися у тих випадках, коли виявлялися важливими для досліджуваних у зв'язку з особливостями взаємин, підтримки саморозвитку чи життєвих планів. У дослідженні взяли участь старшокласники і студенти із кількох регіонів (міст Дніпра, Житомира і Києва).

Структура інтерв'ю:

- I. Які зміни у самопочутті ви відчули з початком війни?
- II. Як змінилися ваші взаємини з друзями, з педагогами, з членами родини, з російськими родичами, з іншими людьми?
- III. З якою з цих груп стосунки бувають напруженими чи навіть конфліктними?
- IV. Від кого ви відчуваєте підтримку? З ким відчуваєтеся спокійнішими й упевненішими?
- V. Як вплинула війна на ваші життєві та професійні плани?

Досліджуваним пропонувалася така інструкція: «Навички самоаналізу потрібні кожній людині. Якщо ви розумієте суть ваших труднощів і те, які маєте ресурси для їх подолання, то ви вже на шляху до вирішення проблеми. Пишучи есе, намагайтеся відштовхуватися від подій, які трапилися з вами особисто. Йдеться про ваше життя, тому всі ваші міркування важливі».

Для контент-аналізу зібраних даних було виокремлено індикатори – слова і словосполучення, які найчастіше зустрічаються. На діаграмах показано відсоток досліджуваних, у чийх есе є обрані індикатори. Результати дослідження

опрацьовувалися за допомогою спеціально розробленої схеми контент-аналізу (див. табл.1.1).

Таблиця 1.1.

Лист-схема контент-аналізу есе «Війна і зміни в моєму житті»

	Хлопці															Дівчата															Σ	
	Досліджуваний 1															Досліджуваний 15																
I. Які зміни у самопочутті ви відчули з початком війни?																																
пригнічений настрій																																
страх																																
переживання за близьких																																
панічні атаки																																
II. Як змінилися ваші взаємини (+\ -)																																
• з друзями																																
• з педагогами																																
• з членами родини																																
• з родичами з росії																																
• з іншими людьми																																
III. З якою з цих груп стосунки бувають <i>напруженими</i> чи навіть <i>конфліктними</i>? (+\ -)																																
• з друзями																																
• з педагогами																																
• з членами родини																																
• з родичами з росії																																
• з іншими людьми																																
IV. Від кого ви відчуваєте підтримку? З ким почуваєтеся спокійнішими й упевненішими?																																
• з друзями																																
• з педагогами																																
• з членами родини																																
• з родичами з росії																																
• з іншими людьми																																
V. Як вплинула війна на ваші життєві та професійні плани?																																
кардинально змінилися																																
вони не змінилися																																
вони укріпилися																																
стали варіативнішими																																
не пов'язані зі здібностями																																
пов'язані з Україною (+\ -)																																

Результати контент-аналізу есе «Війна і зміни в моєму житті»

І. Які зміни у самопочутті ви відчули з початком війни?						
	Ліцей Д 42 особи	Ліцей Ж 22 особи	Ліцейсти середнє	Студенти К 26 осіб середнє	Ліцейсти у %	Студенти у %
пригнічений настрій	9+14=23	2+2=4	55% 18%	8 (31%)	42	31
страх	10+21=31	2+4=6	74% 27%	17 (65%)	58	65
переживання за близьких	7+12=19	3+0=3	45% 14%	9 (35%)	34	35
панічні атаки	0+1=1		2,4%	1 (3,8%)	1,56	3,8
нервові зриви		0+1=1	4,5%		1,56	
тривога, занепокоєння	7+17=24	3+8=11	57% 50%	22 (85%)	55	85
напруга, невизначеність	4+4=8	2+0=2	19% 9%	12 (46%)	15,6	46
стрес, жах, шок, розпач	5+16=21	0+3=3	50% 14%	19 (73%)	37,5	73
розгубленість, безпорадність	3+12=15	1+5=6	36% 28%	7 (27%)	33	27
злість, гнів, ненависть	1+2=3	0+1=1	7% 4,5%	6 (23%)	6	23
рішучість, відповідальність				6 (23%)		23
почуття єдності з іншими, згуртованість, солідарність	2+2=4		9,5%	8 (31%)	6	31
витривалість				6 (23%)		23
апатія, протрація	1+4=5	0+1=1	12% 4,5%		9	
порушення сприймання часу	0+1=1	0+1=1	2,4%4,5%		3	
порушення сну, недосип	0+4=4	2+3=5	9,5% 23%	4 (15%)	14	15
хронічна втома, виснаження	0+1=1	2+1=3	2,4% 14%	5 (19%)	6	19
зниження працездатності		0+4=4	18%		6	
гостра реакція на різкі звуки	0+2=2	0+1=1	4,8%4,5%	4 (15%)	5	15
звикання, адаптація	0+1=1	3+4=7	2,4% 32%	3 (12%)	12,5	12
притупленість емоцій, захист	0+1=1		2,4%	1 (3,8%)	1,56	3,8
зміни в психічн. і фіз. здоров'ї	0+2=2	0+6=6	4,8% 28%		12,5	
біль, безвихідь, самотність	2+2=4		9,5%	1 (3,8%)	6	3,8
вразливість	0+1=1		2,4%	1 (3,8%)	1,56	3,8
співчуття до людей				1 (3,8%)		3,8
немає відчуття безпеки, фонове відчуття небезпеки	2+3=5	1+2=3	12% 14%	5 (19%)	12,5	19
подорослішання моральне	0+3=3		7%	1 (3,8%)	5	3,8
радість, насолода від життя		1+0=1	4,5%		1,56	
ІІ. Як змінилися ваші взаємини (+\ -)						
з друзями	19+	13+	45+59%	20+	50	77
	11-	4-	26+18%	10-	23	38
	2-0	2-0	5+9%	1-0	6	3,8
з педагогами	13+	7+	31+32%	8+	31	31
	3-0	1-	7+4,5%	1-	6	3,8
		6-0	28%	5-0	9	19
з членами родини	14+	13+	33+59%	15+	42	58

	7- 1-0	4- 2-0	17+18% 2,4+9%	5- 1-0	17 5	19 3,8
з родичами з росії, білор.	2-	1-	4,8+4,5%	1-	5	3,8
з родичами з окупов.тер.	2-		4,8%		3	
з іншими людьми	5+ 4- 2-0	3+ 4-0	12+14% 9,5% 4,8+18%	3+ 4- 3-0	12,5 6 9	12 15 12
не змінилися						
обрив стосунків		5	23%		8	
вимушене обмеження спілк.		1	4,5%		1,56	
III. З якою з цих груп стосунки бувають напруженими чи навіть конфліктними? (+\ -)						
з друзями	10	9	24+41%	5	30	19
з педагогами	2	2	4,8+9%	3	6	12
з членами родини	15	8	36+36%	11	40	42
з родичами з росії	2	1	4,8+4,5%		5	
з іншими людьми	2	3	4,8+14%	3	8	12
IV. Від кого ви відчуваєте підтримку? З ким почуваєтеся спокійнішими й упевненішими?						
з друзями	9+15=24	4+11=15	57% 68%	13 (50%)	61	50
з педагогами	1+2=3	4+0=4	7% 18%	2 (8%)	8	8
з членами родини	9+15=24	6+11=17	57% 77%	17 (65%)	64	65
з родичами з росії						
з іншими людьми	3+1=4	2+0=2	9,5% 9%		9	
V. Як вплинула війна на ваші життєві та професійні плани?						
кардинально змінилися	3+10=13	3+6=9	31% 41%	10 (38%)	34	38
вони не змінилися суттєво	1+3=4	3+0=3	9,5% 14%	8 (31%)	11	31
вони укріпилися	1+0=1	0+1=1	2,4% 4,5%		3	
стали варіативнішими	0+7=7		17%	4 (15%)	11	15
не пов'язані зі здібностями						
пов'язані з Україною	1+7=7	1+1=2	17% 9%	8 (31%)	14	31
не пов'язані з Україною	6+5=11	0+2=2	26% 9%	1(3,8%)	20	3,8
зруйновані плани	2+2=4	1+1=2	9,5% 9%		9	
міні-цілі				3 (12%)		12
план лише назавтра				2 (8%)		8
плани написані олівцем				1 (3,8%)		3,8
війна навчила не планувати	1+2=3		7%	1 (3,8%)	5	3,8
думати про майбутнє стало важко				1 (3,8%)		3,8
зникло розуміння чого я прагну, втрата визначеності	1+0=1	0+3=3	2,4% 14%	1 (3,8%)	6	3,8
вижити, дожити до кінця війни				2 (8%)		8
зміна пріоритетів, переоцінка цінності життя, навчання	1+3=4	1+3=4	9,5% 18%		12,5	
довизначення, знаю чим займатись		1+0=1	4,5%		1,56	
демотивація		0+3=3	14%		5	

1.2. Візуалізація окремих результатів контент-аналізу

Відповідно до завдань дослідження деякі результати контент-аналізу есе «Війна і зміни в моєму житті» візуалізовано в діаграмах (див. рис. 1.1 – 1.4).

Рис.1.1. Вплив війни на самопочуття обдарованих ліцеїстів і студентів (у %)

Рис. 1.2. Зміни у стосунках та конфлікти у ціннісній взаємодії обдарованих ліцеїстів і студентів під впливом війни (у %)

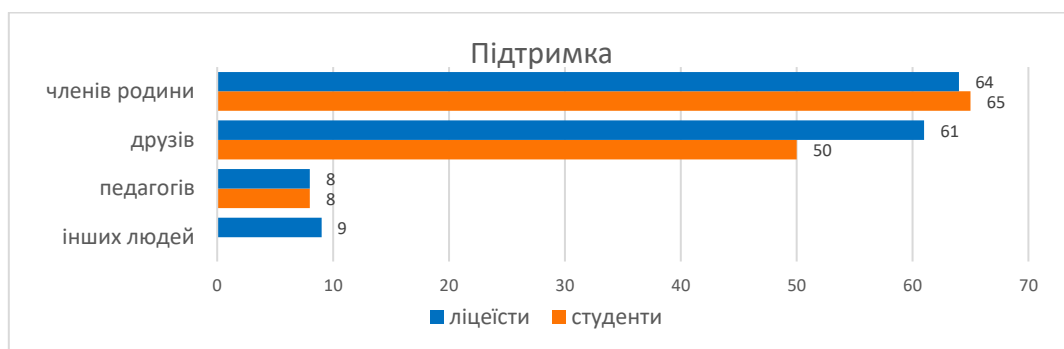

Рис. 1.3. Підтримка членів родини, друзів, педагогів та інших людей (у %)

Рис. 1.4. Вплив війни на життєві та професійні плани обдарованих ліцеїстів і студентів

Попередні висновки

Встановлено дві форми впливу воєнних дії на психологічне здоров'я обдарованих старшокласників і студентів: стресові реакції (стрес, жах, шок, розпач, страх), що періодично актуалізуються під час повітряних тривог і обстрілів; дистресові реакції (тривога, занепокоєння, напруга, гнітюча невизначеність, пригнічений настрій), що є постійним тлом особистісного розвитку;

Виокремлено дві групи обдарованих старшокласників і студентів: 1) життєві проєкти не змінилися в головному, лише стали варіативнішими, збережено спрямованість на розвиток обдарованості; 2) змінилися кардинально, намітилася тенденція до інволюції обдарованості;

Перспектива дальших досліджень полягає у налагодженні асертивної взаємодії між обдарованими учнями і студентами і контактним оточенням з метою збереження ціннісної автономії обдарованих та їх спрямованості на розвиток обдарованості у складній життєвій ситуації.

II. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЦІННІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ, САМОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОБРОБУТУ ОБДАРОВАНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ І СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Мета дослідження – виявити особливості впливу воєнних дій на психологічний добробут і соціальну взаємодію обдарованих старшокласників і студентів та ресурси їх саморозвитку у складній життєвій ситуації.

Завдання дослідження: 1) виявити особливості ціннісної взаємодії, асертивності і самоефективності обдарованих старшокласників і студентів; 2) встановити взаємозв'язки показників ціннісної взаємодії, асертивності, самоефективності з показниками психологічного добробуту обдарованих старшокласників і студентів; 3) з'ясувати потенціал асертивної взаємодії і самоефективності як ресурсів саморозвитку обдарованих старшокласників і студентів у складній життєвій ситуації.

Методика і процедура дослідження. У дослідженні використано авторські дослідницькі методики «Профіль ціннісної взаємодії обдарованої особистості (ПЦВ ОО)» (О.Л. Музика, 2025) [1; 3], «Профіль професійної самоефективності студентів (ППСС)» (О.О. Музика, 2020 р.) [5; 8] та Шкалу психологічного добробуту (ШПД) (К. Ріфф, 1989).

У дослідженні взяли участь старшокласники і студенти з кількох регіонів, які різняться віддаленістю до місць, де відбуваються безпосередні бойові дії, та інтенсивністю ракетних обстрілів (міст Дніпра, Києва, Житомира і Житомирської області).

Дослідження проводилося на е-платформі «Обдарованість TEST ONLINE», яка дозволяє проводити індивідуальні та групові онлайнві дослідження за допомогою будь-яких пристроїв, підключених до мережі Інтернет (комп'ютерів, смартфонів, планшетів) [13]. Для кожного досліджуваного відразу після проходження тесту за розробленим алгоритмом автоматично генеруються і демонструються на екрані та надсилаються в електронні скриньки індивідуальні інтерпретації результатів із рекомендаціями для саморозвитку. Дослідницьку процедуру на е-платформі «Обдарованість TEST ONLINE» вибудовано в такий спосіб, щоб розвивати рефлексійні здібності досліджуваних і стимулювати процеси саморозвитку.

Статистична обробка даних здійснювалася з використанням комп'ютерної програми STATISTICA 10.0.

2.1. Результати емпіричного дослідження за методиками «Профіль ціннісної взаємодії обдарованої особистості» та «Шкала психологічного добробуту»

Таблиця 2.1.

Результати емпіричного дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД (N=74, ліцеїсти, м. Дніпро)

№	Шифр	Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 Д	31	36	34	72	65	64	59	54	65	379
2.	2 Д	22	18	30	59	53	50	55	51	57	325
3.	3 Д	31	31	40	69	57	60	58	56	52	352
4.	4 Д	26	20	28	56	52	54	53	51	49	315
5.	5 Д	24	17	28	71	49	53	57	51	63	344
6.	6 Д	32	23	28	57	51	58	57	54	50	327
7.	7 Д	31	21	18	58	57	59	54	51	53	332
8.	8 Д	27	25	28	52	49	50	55	49	51	306
9.	9 Д	25	18	31	58	48	56	59	52	49	322
10.	10 Д	38	13	31	53	51	54	56	55	52	321
11.	11 Д	19	14	19	60	52	55	55	51	50	323
12.	12 Д	23	20	28	51	55	58	52	53	59	328
13.	13 Д	33	18	25	48	47	55	57	50	48	305
14.	14 Д	32	18	28	58	49	53	57	53	55	325
15.	15 Д	29	24	28	56	47	53	47	56	50	309
16.	16 Д	28	21	28	54	52	54	51	55	54	320
17.	17 Д	35	26	23	50	52	53	53	49	49	306
18.	18 Д	28	20	17	44	47	52	50	52	47	292
19.	19 Д	29	17	26	62	58	56	60	61	61	358
20.	20 Д	34	25	27	58	53	52	48	55	47	313
21.	21 Д	31	25	31	51	50	58	60	50	52	321
22.	22 Д	35	28	23	55	55	61	54	51	51	327
23.	23 Д	31	21	31	56	49	48	56	46	49	304
24.	24 Д	36	24	29	69	56	62	52	56	60	355
25.	25 Д	38	28	27	61	55	59	61	57	55	348
26.	26 Д	24	18	31	59	60	50	57	51	55	332
27.	27 Д	23	20	22	61	46	56	58	50	54	325
28.	28 Д	13	23	29	46	52	48	44	47	55	292
29.	29 Д	34	20	28	62	54	60	56	56	51	339
30.	30 Д	37	35	29	53	55	54	49	54	62	327
31.	31 Д	35	28	29	70	57	61	46	55	49	338
32.	32 Д	28	21	32	48	51	59	54	54	50	316
33.	33 Д	33	34	29	60	57	63	56	59	60	355
34.	34 Д	23	20	26	41	51	48	50	45	43	278
35.	35 Д	27	18	23	56	53	54	52	51	47	313
36.	36 Д	31	20	26	60	56	52	52	53	52	325
37.	37 Д	28	27	28	52	53	49	50	48	54	306

38.	38 Д	37	30	26	52	49	59	58	49	58	325
39.	39 Д	28	26	24	55	56	48	51	50	54	314
40.	40 Д	30	25	31	57	58	53	54	53	55	330
41.	41 Д	22	33	13	49	62	64	61	68	68	372
42.	42 Д	22	15	35	65	56	59	52	53	55	340
43.	43 Д	23	21	20	44	51	51	55	48	53	302
44.	44 Д	33	21	21	53	39	56	49	52	50	299
45.	45 Д	31	11	12	56	48	49	49	44	55	301
46.	46 Д	32	25	25	63	56	53	52	55	54	333
47.	47 Д	21	19	30	56	62	54	50	58	62	342
48.	48 Д	36	21	23	51	53	50	53	40	46	293
49.	49 Д	36	19	24	63	59	56	57	53	48	336
50.	50 Д	28	31	25	60	59	54	50	58	53	334
51.	51 Д	26	21	30	51	56	55	53	53	56	324
52.	52 Д	33	28	20	57	49	59	57	54	56	332
53.	53 Д	25	21	31	64	50	51	52	45	57	319
54.	54 Д	26	25	15	49	49	50	47	47	47	289
55.	55 Д	35	34	23	67	60	59	50	47	49	332
56.	56 Д	23	24	21	59	50	53	54	54	53	323
57.	57 Д	38	23	16	63	51	58	59	50	48	329
58.	58 Д	37	28	19	52	49	58	52	44	39	294
59.	59 Д	24	20	32	63	64	59	58	54	61	359
60.	60 Д	33	21	27	60	51	62	53	45	49	320
61.	61 Д	33	27	22	55	55	58	55	58	48	329
62.	62 Д	25	17	24	55	53	57	55	55	56	331
63.	63 Д	23	24	29	47	46	57	57	42	50	299
64.	64 Д	26	29	16	57	52	69	52	52	58	340
65.	65 Д	31	32	30	53	52	48	55	54	48	310
66.	66 Д	28	21	25	53	50	47	55	55	49	309
67.	67 Д	30	29	31	52	48	48	56	48	57	309
68.	68 Д	25	18	22	65	54	57	62	62	48	348
69.	69 Д	29	25	26	56	58	54	54	51	46	319
70.	70 Д	31	26	23	50	51	50	53	49	51	304
71.	71 Д	37	27	26	59	58	55	64	57	63	356
72.	72 Д	26	23	18	53	50	51	56	55	51	316
73.	73 Д	36	26	23	64	55	55	54	53	58	339
74.	74 Д	31	24	23	50	47	46	55	54	50	302

Таблиця 2.2.

Середні значення та стандартне відхилення показників за методиками ПЦВ ОО і ШПД (N=74, ліцеїсти, м. Дніпро)

	ПЦВ ОО			Шкала психологічного добробуту						
	Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
Середні значення	29,37	23,31	25,66	56,54	52,97	54,90	54,17	54,18	52,96	323,73
Стандартне відхилення	5,26	5,28	5,25	6,54	4,63	4,69	3,89	4,62	5,34	19,89

Таблиця 2.3.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=74, ліцеїсти, м. Дніпро)**

Correlations (Spreadsheet) Marked correlations are significant at $p < ,05000$ N=74				Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Means	Std.Dev.	Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 Пс	Var5 Ав	Var6 Ус	Var7 ОЗ	Var8 ЦЖ	Var9 Са	Var10 ІПД
Var1	Іп – індекс поцінування	29,38	5,27	1,00	0,35	-0,04	0,21	0,01	0,23	0,14	0,02	-0,17	0,11
Var2	Іа – індекс агресії	23,31	5,29	0,35	1,00	0,05	0,06	0,28	0,29	-0,01	0,16	0,18	0,24
Var3	Іу – індекс уникання	25,66	5,26	-0,04	0,05	1,00	0,27	0,24	0,00	0,09	0,06	0,19	0,22
Var4	Пс – позитивні стосунки	56,54	6,55	0,21	0,06	0,27	1,00	0,44	0,41	0,21	0,30	0,30	0,72
Var5	Ав – автономія	52,97	4,63	0,01	0,28	0,24	0,44	1,00	0,33	0,13	0,44	0,43	0,70
Var6	Ус – управління ситуацією	54,91	4,70	0,23	0,29	0,00	0,41	0,33	1,00	0,28	0,36	0,28	0,66
Var7	ОЗ – особистісне зростання	54,18	3,89	0,14	-0,01	0,09	0,21	0,13	0,28	1,00	0,31	0,26	0,50
Var8	ЦЖ – цілі в житті	52,18	4,63	0,02	0,16	0,06	0,30	0,44	0,36	0,31	1,00	0,43	0,69
Var9	Са – само-прийняття	52,96	5,34	-0,17	0,18	0,19	0,30	0,43	0,28	0,26	0,43	1,00	0,68
Var10	ІПД – індекс психологічного добробуту	323,73	19,89	0,11	0,24	0,22	0,72	0,70	0,66	0,50	0,69	0,68	1,00

Таблиця 2.4.

Розподіл показників за рівнями (N=74, ліцеїсти, м. Дніпро)

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ПЦВ ОО	Іп	обсяг	2	72	-
		у %	2,7%	97,3%	-
	Іа	обсяг	24	50	-
		у %	32,4%	67,6%	-
	Іу	обсяг	12	61	1
		у %	16,2%	82,4%	1,4%
ШПД	Пс	обсяг	-	58	16
		у %	-	78,4%	21,6%
	Ав	обсяг	-	70	4
		у %	-	94,6%	5,4%
	УО	обсяг	-	68	6
		у %	-	91,9%	8,1%
	ОЗ	обсяг	-	72	2
		у %	-	97,3%	2,7%
	ЦЖ	обсяг	-	72	2
		у %	-	97,3%	2,7%
	Са	обсяг	-	68	6
		у %	-	91,9%	8,1%
	ІПБ	обсяг	-	57	17
		у %	-	77,0%	23,0%

Таблиця 2.5.

**Результати емпіричного дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=81, ліцеїсти, Житомирська обл.)**

№	Шифр	Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 ЖО	28	23	19	50	49	50	51	49	53	302
2.	2 ЖО	30	20	23	63	56	51	55	53	54	332
3.	3 ЖО	40	13	23	56	53	58	54	60	52	333
4.	4 ЖО	18	15	13	57	46	47	44	42	45	281
5.	5 ЖО	40	40	40	46	53	54	52	46	48	299
6.	6 ЖО	37	38	31	69	65	63	74	59	63	393
7.	7 ЖО	15	13	17	48	52	50	50	58	46	304
8.	8 ЖО	24	17	33	59	49	50	55	54	51	318
9.	9 ЖО	19	18	29	57	62	58	59	56	56	348
10.	10 ЖО	28	21	23	69	68	70	59	70	72	408
11.	11 ЖО	31	19	19	57	53	57	63	52	53	335
12.	12 ЖО	29	18	23	58	50	54	58	54	53	327
13.	13 ЖО	25	26	31	66	56	53	57	56	57	345
14.	14 ЖО	17	20	10	84	84	84	84	83	84	503
15.	15 ЖО	30	20	29	62	57	53	53	54	54	333
16.	16 ЖО	24	22	27	50	53	57	49	48	45	302
17.	17 ЖО	25	23	31	50	53	57	53	51	53	317
18.	18 ЖО	29	24	27	61	49	49	48	52	59	318
19.	19 ЖО	36	31	28	57	49	48	53	50	42	299
20.	20 ЖО	22	14	25	15	23	17	21	18	22	116
21.	21 ЖО	23	15	14	50	54	53	58	47	54	316
22.	22 ЖО	24	19	22	52	49	52	49	46	50	298
23.	23 ЖО	13	4	5	61	59	60	59	57	64	360
24.	24 ЖО	18	19	23	44	47	49	53	47	42	282
25.	25 ЖО	22	13	26	58	53	56	60	56	55	338
26.	26 ЖО	30	21	31	50	50	50	54	44	49	297
27.	27 ЖО	20	16	14	43	48	40	47	36	40	254
28.	28 ЖО	28	19	12	55	48	48	37	48	52	288
29.	29 ЖО	25	22	25	55	50	58	57	49	54	323
30.	30 ЖО	28	29	34	55	60	62	55	52	50	334
31.	31 ЖО	29	14	29	61	58	57	56	62	59	353
32.	32 ЖО	21	17	18	57	56	57	57	56	55	338
33.	33 ЖО	37	27	24	59	53	57	59	63	63	354
34.	34 ЖО	9	10	26	52	48	54	50	41	47	292
35.	35 ЖО	24	23	23	52	57	48	54	48	56	315
36.	36 ЖО	22	16	28	51	63	56	51	58	49	328
37.	37 ЖО	27	24	22	65	53	61	55	56	57	347
38.	38 ЖО	30	25	31	67	54	69	60	62	58	370
39.	39 ЖО	23	21	22	56	55	57	53	56	56	333
40.	40 ЖО	30	25	31	54	51	50	48	51	47	301

41.	41 ЖО	18	14	22	63	55	55	52	48	52	325
42.	42 ЖО	20	20	20	51	51	50	49	49	50	300
43.	43 ЖО	17	16	12	58	55	48	53	41	58	313
44.	44 ЖО	17	20	10	43	49	54	43	40	51	280
45.	45 ЖО	19	16	27	53	54	55	54	49	51	316
46.	46 ЖО	27	22	16	53	52	56	47	53	45	306
47.	47 ЖО	31	24	28	66	56	53	57	56	57	345
48.	48 ЖО	31	22	31	52	46	55	46	50	51	300
49.	49 ЖО	21	21	23	50	51	46	52	50	52	301
50.	50 ЖО	32	23	30	51	53	49	53	54	57	317
51.	51 ЖО	33	25	26	67	59	51	63	57	54	351
52.	52 ЖО	30	14	17	46	50	46	57	45	47	291
53.	53 ЖО	24	19	24	70	65	68	67	62	61	393
54.	54 ЖО	24	20	26	52	55	62	59	54	57	339
55.	55 ЖО	26	23	14	45	46	41	40	40	44	256
56.	56 ЖО	26	22	26	61	54	53	55	52	56	331
57.	67 ЖО	18	21	24	51	50	61	67	61	59	349
58.	58 ЖО	27	13	23	53	51	52	50	53	56	315
59.	59 ЖО	20	18	22	54	55	54	52	52	56	323
60.	60 ЖО	30	24	26	60	53	60	63	55	53	344
61.	61 ЖО	29	26	26	59	54	52	58	48	57	328
62.	62 ЖО	26	20	13	56	54	58	53	56	56	333
63.	63 ЖО	32	22	20	58	51	58	52	54	52	325
64.	64 ЖО	15	26	22	58	58	55	50	54	55	330
65.	65 ЖО	24	28	17	51	54	47	48	49	51	300
66.	66 ЖО	30	21	28	51	52	53	55	50	57	318
67.	67 ЖО	26	22	21	66	55	66	63	66	62	378
68.	68 ЖО	36	35	15	59	43	54	51	47	48	302
69.	69 ЖО	10	16	25	44	47	43	47	45	42	268
70.	70 ЖО	25	20	29	59	48	50	49	56	59	321
71.	71 ЖО	20	17	16	55	50	51	42	55	50	303
72.	72 ЖО	34	26	14	50	55	54	52	56	54	321
73.	73 ЖО	22	20	30	61	61	58	56	60	62	358
74.	74 ЖО	37	12	31	56	53	58	54	60	52	333
75.	75 ЖО	20	26	23	50	49	47	52	48	50	296
76.	76 ЖО	21	24	38	45	46	43	45	45	52	276
77.	77 ЖО	22	24	25	66	56	44	53	54	51	324
78.	78 ЖО	16	24	17	61	61	56	58	58	52	346
79.	79 ЖО	30	19	17	65	69	68	71	64	74	411
80.	80 ЖО	9	17	33	44	55	55	53	46	46	299
81.	81 ЖО	17	16	20	62	56	53	52	58	58	339
Means		24,96	20,64	23,30	55,62	53,49	53,90	53,79	52,46	53,40	322,6
Std.Dev		6,83	5,74	6,77	8,68	6,95	8,07	8,01	8,17	7,77	43,1

Таблиця 2.6.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=81, ліцеїсти, Житомирська обл.)**

Correlations (Spreadsheet) Marked correlations are significant at $p < ,05000$ N=81				Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Means	Std.Dev.	Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 Пс	Var5 Ав	Var6 Ус	Var7 ОЗ	Var8 ЦЖ	Var9 Са	Var10 ІПД
Var1	Іп - індекс поцінування	24,96	6,83	1,00	0,51	0,28	0,19	-0,01	0,11	0,15	0,18	0,11	0,14
Var2	Іа – індекс агресії	20,64	5,74	0,51	1,00	0,33	0,16	0,07	0,09	0,14	0,06	0,06	0,11
Var3	Іу – індекс уникання	23,31	6,78	0,28	0,33	1,00	-0,04	-0,06	-0,02	0,04	0,01	-0,10	-0,03
Var4	Пс – позитивні стосунки	55,63	8,68	0,19	0,16	-0,04	1,00	0,75	0,73	0,73	0,80	0,79	0,89
Var5	Ав – автономія	53,49	6,96	-0,01	0,07	-0,06	0,75	1,00	0,79	0,79	0,79	0,80	0,90
Var6	Ус – управління ситуацією	53,90	8,08	0,11	0,09	-0,02	0,73	0,79	1,00	0,79	0,83	0,78	0,91
Var7	ОЗ – особистісне зростання	53,79	8,02	0,15	0,14	0,04	0,73	0,79	0,79	1,00	0,75	0,76	0,89
Var8	ЦЖ – цілі в житті	52,47	8,18	0,18	0,06	0,01	0,80	0,79	0,83	0,75	1,00	0,82	0,92
Var9	Са – само-прийняття	53,41	7,78	0,11	0,06	-0,10	0,79	0,80	0,78	0,76	0,82	1,00	0,91
Var10	ІПД – індекс психологічного добробуту	322,69	43,08	0,14	0,11	-0,03	0,89	0,90	0,91	0,89	0,92	0,91	1,00

Таблиця 2.7.

Розподіл показників за рівнями (N=81, ліцеїсти, Житомирська обл.)

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ПЦВ ОО	Іп	обсяг	22	59	-
		у %	27,2%	72,8%	-
	Іа	обсяг	41	40	-
		у %	50,6%	49,4%	-
	Іу	обсяг	25	56	-
		у %	30,9%	69,1%	-
ШПД	Пс	обсяг	1	64	16
		у %	1,2%	79,0%	19,8%
	Ав	обсяг	1	73	7
		у %	1,2%	90,2%	8,6%
	УО	обсяг	1	71	9
		у %	1,2%	87,7%	11,1%
	ОЗ	обсяг	2	70	9
		у %	2,5%	86,4%	11,1%
	ЦЖ	обсяг	2	71	8
		у %	2,5%	87,7%	9,8%
	Са	обсяг	1	72	8
		у %	1,2%	89,0%	9,8%
	ІПБ	обсяг	1	57	23
		у %	1,2%	70,4%	28,4%

Таблиця 2.8.

**Результати емпіричного дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=30, ліцеїсти, Житомирський р-н)**

№	Шифр	Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 ЖР	34	19	18	49	53	54	51	51	45	303
2.	2 ЖР	33	14	31	61	53	55	52	48	52	321
3.	3 ЖР	31	18	29	56	51	54	58	54	51	324
4.	4 ЖР	31	29	18	56	47	48	56	57	50	314
5.	5 ЖР	31	25	26	66	59	72	66	66	67	396
6.	6 ЖР	30	19	26	57	57	58	60	57	58	347
7.	7 ЖР	30	23	28	54	50	55	55	50	51	315
8.	8 ЖР	29	40	23	56	47	48	56	57	50	314
9.	9 ЖР	29	25	28	49	52	59	53	50	52	315
10.	10 ЖР	29	21	20	54	56	56	52	53	51	322
11.	11 ЖР	28	5	21	52	46	49	50	51	51	299
12.	12 ЖР	27	24	35	50	54	48	58	51	59	320
13.	13 ЖР	27	22	26	56	46	51	50	54	63	320
14.	14 ЖР	26	23	24	47	54	46	54	47	46	294
15.	15 ЖР	26	30	29	59	55	54	49	50	54	321
16.	16 ЖР	24	13	31	59	53	53	53	49	48	315
17.	17 ЖР	24	20	27	52	48	52	43	54	51	300
18.	18 ЖР	24	16	34	45	40	58	58	54	49	304
19.	19 ЖР	23	16	26	49	52	49	53	49	44	296
20.	20 ЖР	21	17	33	60	48	54	50	48	49	309
21.	21 ЖР	21	17	23	59	63	57	60	61	62	362
22.	22 ЖР	19	7	40	44	43	46	47	47	47	274
23.	23 ЖР	19	15	21	50	33	48	40	53	45	269
24.	24 ЖР	18	4	24	46	46	51	44	50	49	286
25.	25 ЖР	18	6	22	60	47	49	55	54	46	311
26.	26 ЖР	17	19	32	51	58	50	52	48	42	301
27.	27 ЖР	17	6	25	47	44	51	51	43	46	282
28.	28 ЖР	17	26	17	59	51	47	54	55	56	322
29.	29 ЖР	14	16	20	55	56	57	55	58	57	338
30.	30 ЖР	11	17	22	52	49	55	62	51	57	326

Таблиця 2.9.

Середні значення та стандартне відхилення показників за методиками ПЦВ ОО і ШПД (N=30, ліцеїсти, Житомирський р-н)

Змінні		Mean	Std.Dev.
Var1	Іп - індекс поцінування	24,27	6,08
Var2	Іа – індекс агресії	18,40	8,02
Var3	Іу – індекс уникання	25,97	5,55
Var4	Пс – позитивні стосунки	53,67	5,44
Var5	Ав – автономія	50,37	6,11
Var6	УС – управління ситуацією	52,80	5,27
Var7	ОЗ – особистісне зростання	53,23	5,55
Var8	ЦЖ – цілі в житті	52,33	4,67
Var9	Са – самоприйняття	51,60	6,01
Var10	ІПД – індекс психологічного добробуту	314,00	25,08

Таблиця 2.10.

Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД (N=30, ліцеїсти, Житомирський р-н)

Spearman Rank Order Correlations Marked correlations are significant at $p < ,05000$		Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 Пс	Var5 Ав	Var6 УС	Var7 ОЗ	Var8 ЦЖ	Var9 Са	Var10 ІПД
Var1	Іп - індекс поцінування	1,00	0,43	0,07	0,22	0,21	0,25	0,19	0,18	0,22	0,25
Var2	Іа – індекс агресії	0,43	1,00	-0,07	0,24	0,38	0,03	0,31	0,34	0,40	0,41
Var3	Іу – індекс уникання	0,07	-0,07	1,00	-0,07	0,02	0,13	-0,06	-0,46	-0,02	-0,09
Var4	Пс – позитивні стосунки	0,22	0,24	-0,07	1,00	0,39	0,26	0,29	0,42	0,48	0,67
Var5	Ав – автономія	0,21	0,38	0,02	0,39	1,00	0,43	0,41	0,16	0,37	0,64
Var6	УС – управління ситуацією	0,25	0,03	0,13	0,26	0,43	1,00	0,35	0,27	0,47	0,61
Var7	ОЗ – особистісне зростання	0,19	0,31	-0,06	0,29	0,41	0,35	1,00	0,52	0,43	0,66
Var8	ЦЖ – цілі в житті	0,18	0,34	-0,46	0,42	0,16	0,27	0,52	1,00	0,55	0,59
Var9	Са – самоприйняття	0,22	0,40	-0,02	0,48	0,37	0,47	0,43	0,55	1,00	0,82
Var10	ІПД – індекс психологічного добробуту	0,25	0,41	-0,09	0,67	0,64	0,61	0,66	0,59	0,82	1,00

**Розподіл показників за рівнями
(N=30, ліцеїсти, Житомирський р-н)**

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ПЦВ ОО	Іп	обсяг	9	21	-
		у %	30,0%	70,0%	-
	Іа	обсяг	19	11	-
		у %	63,3%	36,7%	-
	Іу	обсяг	5	25	-
		у %	16,7%	83,3%	-
ШПД	ПС	обсяг	-	28	2
		у %	-	93,3%	6,7%
	Ав	обсяг	1	28	1
		у %	3,33%	93,34%	3,33%
	УО	обсяг	-	29	1
		у %	-	96,7%	3,3%
	ОЗ	обсяг	-	28	2
		у %	-	93,3%	6,7%
	ЦЖ	обсяг	-	29	1
		у %	-	96,7%	3,3%
	Са	обсяг	-	27	3
		у %	-	90,0%	10,0%
	ІПБ	обсяг	-	26	4
		у %	-	86,7%	13,3%

Таблиця 2.12.

**Результати емпіричного дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=18, студенти, м. Київ)**

№	Шифр	Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 К	34	21	25	64	61	57	57	57	55	351
2.	2 К	32	24	23	54	57	54	56	54	52	327
3.	3 К	35	28	23	50	53	57	52	45	49	306
4.	4 К	37	25	31	52	61	61	59	52	53	338
5.	5 К	34	21	23	49	57	53	58	50	54	321
6.	6 К	38	18	18	61	54	59	57	54	51	336
7.	7 К	39	32	23	48	50	52	56	49	55	310
8.	8 К	31	19	31	55	52	55	54	45	45	306
9.	9 К	29	30	27	57	57	55	56	54	53	332
10.	10 К	32	15	26	57	55	58	53	51	50	324
11.	11 К	32	29	31	52	52	51	52	49	48	304
12.	12 К	32	21	27	55	50	60	54	52	50	321
13.	13 К	30	24	38	54	52	61	52	47	53	319
14.	14 К	26	15	32	63	58	59	58	52	52	342
15.	15 К	26	11	28	54	54	53	54	50	48	313
16.	16 К	32	26	28	65	52	60	59	54	52	342
17.	17 К	36	22	22	69	56	54	56	55	57	347
18.	18 К	36	30	31	57	62	58	62	57	56	352

Таблиця 2.13.

Середні значення та стандартне відхилення показників за методиками ПЦВ ОО і ШПД (N=18, студенти, Київ)

	ПЦВ ОО			Шкала психологічного добробуту						
	Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
Середні значення	32,83	22,83	27,05	56,44	55,16	56,50	55,83	51,50	51,83	327,27
Стандартне відхилення	3,69	5,84	4,77	5,85	3,71	3,20	2,79	3,60	3,11	15,93

Таблиця 2.14.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=18, студенти, Київ)**

Spearman Rank Order Correlations Marked correlations are significant at $p < ,05000$		Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 Пс	Var5 Ав	Var6 Ус	Var7 Оз	Var8 Цж	Var9 Са	Var10 Іпд
Var1	Іп – індекс поцінування	1,00	0,37	-0,56	-0,15	0,09	-0,03	0,34	0,23	0,47	0,21
Var2	Іа – індекс агресії	0,37	1,00	0,02	-0,31	-0,08	-0,14	0,08	0,04	0,39	-0,04
Var3	Іу – індекс уникання	-0,56	0,02	1,00	-0,01	0,02	0,37	-0,02	-0,24	-0,21	-0,06
Var4	Пс – позитивні стосунки	-0,15	-0,31	-0,01	1,00	0,28	0,36	0,34	0,71	0,20	0,74
Var5	Ав – автономія	0,09	-0,08	0,02	0,28	1,00	0,09	0,61	0,61	0,48	0,70
Var6	Ус – управління ситуацією	-0,03	-0,14	0,37	0,36	0,09	1,00	0,24	0,19	0,04	0,41
Var7	Оз – особистісне зростання	0,34	0,08	-0,02	0,34	0,61	0,24	1,00	0,66	0,57	0,77
Var8	Цж – цілі в житті	0,23	0,04	-0,24	0,71	0,61	0,19	0,66	1,00	0,57	0,91
Var9	Са – само-прийняття	0,47	0,39	-0,21	0,20	0,48	0,04	0,57	0,57	1,00	0,65
Var10	Іпд – індекс психологічного добробуту	0,21	-0,04	-0,06	0,74	0,70	0,41	0,77	0,91	0,65	1,00

Таблиця 2.15.

Розподіл показників за рівнями (N=18, студенти, Київ)

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ПЦВ ОО	Іп	обсяг	-	18	-
		у %	-	100%	-
	Іа	обсяг	5	13	-
		у %	27,8%	72,2%	-
	Іу	обсяг	1	17	-
		у %	5,6%	94,4%	-
ШПД	Пс	обсяг	-	14	4
		у %	-	77,8%	22,2%
	Ав	обсяг	-	17	1
		у %	-	94,4%	5,6%
	Ус	обсяг	-	18	-
		у %	-	100%	-
	Оз	обсяг	-	17	1
		у %	-	94,4%	5,6%
	Цж	обсяг	-	18	-
		у %	-	100%	-
	Са	обсяг	-	18	-
		у %	-	100%	-
	Іпд	обсяг	-	12	6
		у %	-	66,7%	33,3%

**Результати емпіричного дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=23, студенти, мистецькі спеціальності, Київ)**

№	Шифр	Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 КМ	37	37	40	74	70	66	69	63	69	411
2.	2 КМ	36	31	22	56	53	59	54	49	54	325
3.	3 КМ	36	27	25	58	54	52	55	56	51	326
4.	4 КМ	35	22	21	51	52	53	54	48	50	308
5.	5 КМ	33	30	32	55	55	51	50	51	48	310
6.	6 КМ	33	19	23	53	53	53	52	54	53	318
7.	7 КМ	32	20	28	49	54	51	49	51	49	303
8.	8 КМ	32	26	33	60	54	56	56	58	52	336
9.	9 КМ	31	32	26	56	50	57	53	45	54	315
10.	10 КМ	30	21	22	55	58	59	54	53	59	338
11.	11 КМ	30	25	25	54	55	56	59	53	54	331
12.	12 КМ	30	26	26	51	57	55	53	54	57	327
13.	13 КМ	29	25	21	65	57	63	57	63	66	371
14.	14 КМ	29	22	21	53	57	56	53	57	54	330
15.	15 КМ	29	26	28	51	52	52	52	51	48	306
16.	16 КМ	28	26	31	52	47	55	52	54	46	306
17.	17 КМ	28	20	25	50	46	52	52	48	46	294
18.	18 КМ	26	25	28	61	57	60	50	58	58	344
19.	19 КМ	26	21	29	64	57	61	62	51	53	348
20.	20 КМ	26	25	20	55	54	50	54	53	52	318
21.	21 КМ	25	16	26	49	51	51	51	53	49	304
22.	22 КМ	25	19	25	61	48	56	53	52	53	323
23.	23 КМ	23	29	29	52	50	48	50	48	53	301

Таблиця 2.17.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ПЦВ ОО і ШПД
(N=23, студенти, мистецькі спеціальності, Київ)**

Spearman Rank Order Correlations Marked correlations are significant at $p < .05000$		Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
		Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 Пс	Var5 Ав	Var6 УС	Var7 ОЗ	Var8 ЦЖ	Var9 Са	Var10 ІПД
Var1	Іп – індекс поцінування	1,00	0,42	0,01	0,13	0,27	0,18	0,32	0,10	0,12	0,21
Var2	Іа – індекс агресії	0,42	1,00	0,38	0,33	0,12	0,14	0,19	0,02	0,20	0,15
Var3	Іу – індекс уникання	0,01	0,38	1,00	0,09	-0,01	-0,01	-0,21	0,05	-0,21	-0,05
Var4	Пс – позитивні стосунки	0,13	0,33	0,09	1,00	0,46	0,72	0,60	0,43	0,59	0,80
Var5	Ав – автономія	0,27	0,12	-0,01	0,46	1,00	0,51	0,44	0,58	0,67	0,81
Var6	УС – управління ситуацією	0,18	0,14	-0,01	0,72	0,51	1,00	0,60	0,39	0,74	0,82
Var7	ОЗ – особистісне зростання	0,32	0,19	-0,21	0,60	0,44	0,60	1,00	0,32	0,47	0,71
Var8	ЦЖ – цілі в житті	0,10	0,02	0,05	0,43	0,58	0,39	0,32	1,00	0,42	0,67
Var9	Са – само-прийняття	0,12	0,20	-0,21	0,59	0,67	0,74	0,47	0,42	1,00	0,78
Var10	ІПД – індекс психологічного добробуту	0,21	0,15	-0,05	0,80	0,81	0,82	0,71	0,67	0,78	1,00

Таблиця 2.18.

Розподіл показників за рівнями (N=23, мистецькі спеціальності, Київ)

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ПЦВ ОО	Іп	обсяг	-	23	-
		у %	-	100%	-
	Іа	обсяг	5	18	-
		у %	21,7%	78,3%	-
	Іу	обсяг	1	22	-
		у %	4,3%	95,7%	-
ШПД	Пс	обсяг	-	20	3
		у %	-	87%	13%
	Ав	обсяг	-	22	1
		у %	-	95,7%	4,3%
	УО	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	ОЗ	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	ЦЖ	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	Са	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	ІПД	обсяг	-	18	5
		у %	-	78,3%	21,7%

2.2. Результати емпіричного дослідження за методиками «Профіль професійної самоофективності студентів» та «Шкала психологічного добробуту»

Таблиця 2.19.

Результати емпіричного дослідження за методиками ППСС і ШПД (N=67, студенти, Київ)

№	Шифр	Показники професійної самоофективності							Показники психологічного добробуту						
		ЛЦМ	ЗУ	РОС	СНДВ	СС	ЦД	ПСЕ	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПБ
1.	1 КПД	60	60	60	60	60	60	300	66	54	60	59	52	50	341
2.	2 КПД	60	60	51	60	55	60	286	52	46	63	62	48	52	323
3.	3 КПД	51	57	57	60	59	60	284	55	58	59	55	57	55	339
4.	4 КПД	54	53	58	59	57	55	281	57	54	58	54	53	46	322
5.	5 КПД	57	55	53	59	53	55	277	51	47	49	53	48	47	295
6.	6 КПД	56	56	53	57	54	53	276	51	53	56	54	52	56	322
7.	7 КПД	56	51	56	56	55	57	274	59	57	56	49	52	51	324
8.	8 КПД	50	56	56	60	49	48	271	72	53	60	61	57	57	360
9.	9 КПД	55	56	55	54	51	55	271	72	61	61	55	53	59	361
10.	10 КПД	52	57	47	57	57	56	270	69	65	61	63	66	58	382
11.	11 КПД	60	54	45	57	53	59	269	54	56	49	59	52	58	328
12.	12 КПД	57	57	46	51	56	52	267	63	65	65	63	63	63	382
13.	13 КПД	56	54	55	52	49	54	266	68	56	55	59	64	55	357
14.	14 КПД	55	59	49	51	52	53	266	61	56	57	57	54	51	336
15.	15 КПД	54	55	50	55	50	51	264	55	61	57	54	52	46	325
16.	16 КПД	49	56	46	56	54	52	261	64	60	59	65	56	62	366
17.	17 КПД	52	50	53	52	53	50	260	62	56	60	51	58	47	334
18.	18 КПД	51	57	54	49	48	49	259	68	59	55	60	51	46	339
19.	19 КПД	56	50	42	53	56	51	257	49	53	55	55	51	49	312
20.	20 КПД	55	55	39	56	51	54	256	54	52	64	54	55	51	330
21.	21 КПД	46	52	53	53	51	56	255	58	49	59	54	53	55	328
22.	22 КПД	50	53	45	52	54	50	254	51	53	57	59	59	55	334
23.	23 КПД	54	55	50	47	48	51	254	55	58	58	56	57	48	332
24.	24 КПД	52	54	44	51	53	54	254	63	59	56	56	60	60	354
25.	25 КПД	52	54	52	43	52	53	253	61	52	59	61	62	51	346
26.	26 КПД	50	58	39	51	54	54	252	58	54	55	57	51	51	326
27.	27 КПД	55	47	51	45	54	55	252	70	54	58	58	49	50	339
28.	28 КПД	51	52	49	49	48	50	249	49	51	59	55	55	45	314
29.	29 КПД	48	54	47	47	50	55	246	60	53	54	60	52	56	335
30.	30 КПД	41	55	52	50	47	54	245	64	62	60	54	55	57	352
31.	31 КПД	55	50	43	46	51	49	245	47	42	54	52	56	47	298
32.	32 КПД	56	56	44	43	44	45	243	51	53	51	56	51	47	309
33.	33 КПД	48	54	44	45	51	48	242	50	56	53	54	57	51	321
34.	34 КПД	32	57	53	53	47	54	242	54	62	55	55	52	54	332
35.	35 КПД	48	48	48	48	48	48	240	54	55	57	54	53	51	324
36.	36 КПД	47	48	46	50	48	50	239	46	49	51	49	42	43	280
37.	37 КПД	46	48	48	48	48	47	238	59	69	61	63	60	64	376
38.	38 КПД	39	52	51	47	47	47	236	53	41	51	48	49	47	289

39.	39 КПД	43	50	46	48	48	50	235	58	55	53	54	50	57	327
40.	40 КПД	47	41	51	49	46	45	234	64	64	58	53	51	53	343
41.	41 КПД	43	46	43	52	47	42	231	64	58	51	59	57	54	343
42.	42 КПД	44	49	35	54	49	47	231	62	52	54	60	53	55	336
43.	43 КПД	35	48	48	53	45	58	229	58	53	60	61	58	51	341
44.	44 КПД	45	45	45	42	51	48	228	57	51	58	64	60	59	349
45.	45 КПД	39	47	42	44	55	56	227	54	45	47	56	54	51	307
46.	46 КПД	47	53	44	45	38	41	227	58	57	54	52	50	49	320
47.	47 КПД	42	47	49	48	40	43	226	50	46	56	55	54	51	312
48.	48 КПД	51	52	30	46	46	49	225	72	58	62	56	62	50	360
49.	49 КПД	40	55	49	37	44	46	225	72	64	59	62	62	63	382
50.	50 КПД	45	50	39	46	45	53	225	59	45	53	55	49	51	312
51.	51 КПД	38	54	40	49	43	44	224	55	58	59	55	57	55	339
52.	52 КПД	41	44	48	45	44	44	222	58	53	57	51	49	56	324
53.	53 КПД	46	43	39	41	48	44	217	63	54	56	55	55	51	334
54.	54 КПД	42	47	39	43	46	45	217	59	51	54	54	48	52	318
55.	55 КПД	39	49	43	45	34	45	210	68	53	56	55	51	51	334
56.	56 КПД	42	38	41	49	39	43	209	46	49	57	58	51	50	311
57.	57 КПД	42	49	35	40	42	38	208	51	46	49	52	48	44	290
58.	58 КПД	38	45	39	46	35	39	203	56	53	51	53	53	54	320
59.	59 КПД	44	39	38	42	35	32	198	59	56	56	51	49	48	319
60.	60 КПД	43	36	38	43	35	35	195	54	42	48	51	48	52	295
61.	61 КПД	31	48	39	41	36	30	195	65	57	47	54	53	61	337
62.	62 КПД	29	31	42	34	44	34	180	71	57	49	63	50	56	346
63.	63 КПД	34	32	30	36	33	26	165	65	52	59	57	56	59	348
64.	64 КПД	32	36	30	32	27	31	157	79	65	63	61	68	63	399
65.	65 КПД	26	24	39	34	29	39	152	59	58	53	52	55	59	336
66.	66 КПД	18	35	37	19	20	19	129	57	51	59	46	46	41	300
67.	67 КПД	25	21	28	17	17	14	108	62	60	47	48	45	55	317

Таблиця 2.20.

Розподіл показників за рівнями (N=67, студенти, Київ)

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ппсс	псе	обсяг	1	12	54
		у %	1,5%	17,9%	80,6%
шпд	пс	обсяг	-	43	24
		у %	-	64,2%	35,8%
	ав	обсяг	-	59	8
		у %	-	88,1%	11,9%
	уо	обсяг	-	62	5
		у %	-	92,5%	7,5%
	оз	обсяг	-	59	8
		у %	-	88,1%	11,9%
	цж	обсяг	-	60	7
		у %	-	89,6%	10,4%
	са	обсяг	-	62	5
		у %	-	92,5%	7,5%
	іпб	обсяг	-	42	25
		у %	-	62,7%	37,3%

Таблиця 2.21.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ППС і ШПД
(N=67, студенти, Київ)**

	Means	Std. Dev.	Показники професійної самоефективності							Показники психологічного добробуту						
			ЛЦМ Var1	ЗУ Var2	РОС Var3	СНДВ Var4	СС Var5	ЦД Var6	ПСЕ Var7	ПС Var8	Ав Var9	УС Var10	ОЗ Var11	ЦЖ Var12	Са Var13	ІПД Var14
Var1	46,22	9,13	1,00	0,72	0,53	0,75	0,80	0,74	0,88	-0,14	-0,03	0,28	0,24	0,15	-0,14	0,04
Var2	49,39	8,19	0,72	1,00	0,61	0,76	0,77	0,79	0,88	-0,09	0,06	0,31	0,29	0,22	-0,07	0,13
Var3	45,52	7,25	0,53	0,61	1,00	0,66	0,64	0,69	0,77	-0,04	0,09	0,26	0,13	0,05	-0,08	0,08
Var4	47,79	8,45	0,75	0,76	0,66	1,00	0,82	0,84	0,91	-0,17	-0,01	0,28	0,27	0,13	-0,01	0,07
Var5	46,69	8,69	0,80	0,77	0,64	0,82	1,00	0,90	0,92	-0,13	0,00	0,25	0,37	0,22	-0,01	0,12
Var6	47,52	9,34	0,74	0,79	0,69	0,84	0,90	1,00	0,91	-0,13	-0,02	0,31	0,33	0,21	-0,02	0,11
Var7	235,61	36,60	0,88	0,88	0,77	0,91	0,92	0,91	1,00	-0,13	0,02	0,32	0,30	0,18	-0,07	0,10
Var8	59,10	7,26	-0,14	-0,09	-0,04	-0,17	-0,13	-0,13	-0,13	1,00	0,55	0,30	0,40	0,42	0,49	0,77
Var9	54,58	5,86	-0,03	0,06	0,09	-0,01	0,00	-0,02	0,02	0,55	1,00	0,39	0,33	0,47	0,53	0,77
Var10	56,00	4,32	0,28	0,31	0,26	0,28	0,25	0,31	0,32	0,30	0,39	1,00	0,37	0,53	0,20	0,60
Var11	55,91	4,24	0,24	0,29	0,13	0,27	0,37	0,33	0,30	0,40	0,33	0,37	1,00	0,58	0,54	0,70
Var12	53,87	5,06	0,15	0,22	0,05	0,13	0,22	0,21	0,18	0,42	0,47	0,53	0,58	1,00	0,52	0,78
Var13	52,87	5,24	-0,14	-0,07	-0,08	-0,01	-0,01	-0,02	-0,07	0,49	0,53	0,20	0,54	0,52	1,00	0,75
Var14	332,33	23,55	0,04	0,13	0,08	0,07	0,12	0,11	0,10	0,77	0,77	0,60	0,70	0,78	0,75	1,00

Таблиця 2.22.

Умовні позначення субшкал ППС і ШПД

Показники професійної самоефективності студентів	Var1 ЛЦМ	Лідерство, цілі і мотиви професійної діяльності
	Var2 ЗУ	Здібності й упевненість
	Var3 РОС	Рефлексія й особисті стандарти
	Var4 СНДВ	Стійкість до невдач, долання і воля
	Var5 СС	Самоосвіта і саморозвиток
	Var6 ЦД	Ціннісний досвід
	Var7 ПСЕ	Показник професійної самоефективності
Показники психологічного добробуту	Var8 ПС	Позитивні стосунки
	Var9 Ав	Автономія
	Var10 УС	Управління ситуацією
	Var11 ОЗ	Особистісне зростання
	Var12 ЦЖ	Цілі в житті
	Var13 Са	Самоприйняття
	Var14 ІПД	Індекс психологічного добробуту

Таблиця 2.23.

**Результати емпіричного дослідження за методиками ППС, ПЦВ ОО і ШПД
(N=23, студенти, мистецькі спеціальності, Київ)**

№	Шифр	Показники професійної самоефективності							ПЦВ ОО			Показники психологічного добробуту						
		ЛЦМ	ЗУ	РОС	СНДВ	СС	ЦД	ПС	Іп	Іа	Іу	ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 КМ	47	49	49	47	51	51	243	37	37	40	74	70	66	69	63	69	411
2.	2 КМ	51	57	54	54	57	59	273	36	31	22	56	53	59	54	49	54	325
3.	3 КМ	55	54	40	48	49	47	246	36	27	25	58	54	52	55	56	51	326
4.	4 КМ	42	37	34	53	49	46	215	35	22	21	51	52	53	54	48	50	308
5.	5 КМ	53	53	51	49	54	55	260	33	30	32	55	55	51	50	51	48	310
6.	6 КМ	39	35	40	36	43	37	193	33	19	23	53	53	53	52	54	53	318
7.	7 КМ	44	49	40	43	35	35	211	32	20	28	49	54	51	49	51	49	303
8.	8 КМ	42	41	47	44	46	47	220	32	26	33	60	54	56	56	58	52	336
9.	9 КМ	50	44	45	35	47	46	221	31	32	26	56	50	57	53	45	54	315
10.	10 КМ	31	39	31	42	38	37	181	30	21	22	55	58	59	54	53	59	338
11.	11 КМ	33	49	44	44	39	38	209	30	25	25	54	55	56	59	53	54	331
12.	12 КМ	53	54	46	53	58	56	264	30	26	26	51	57	55	53	54	57	327
13.	13 КМ	42	52	45	41	39	37	219	29	25	21	65	57	63	57	63	66	371
14.	14 КМ	44	42	45	45	43	42	219	29	22	21	53	57	56	53	57	54	330
15.	15 КМ	48	40	45	43	42	47	218	29	26	28	51	52	52	52	51	48	306
16.	16 КМ	43	52	38	53	44	41	230	28	26	31	52	47	55	52	54	46	306
17.	17 КМ	30	37	32	29	33	35	161	28	20	25	50	46	52	52	48	46	294
18.	18 КМ	39	58	46	52	56	50	251	26	25	28	61	57	60	50	58	58	344
19.	19 КМ	56	51	49	54	46	52	256	26	21	29	64	57	61	62	51	53	348
20.	20 КМ	38	42	32	34	40	35	186	26	25	20	55	54	50	54	53	52	318
21.	21 КМ	30	35	39	43	45	42	192	25	16	26	49	51	51	51	53	49	304
22.	22 КМ	44	53	45	51	39	42	232	25	19	25	61	48	56	53	52	53	323
23.	23 КМ	42	47	40	34	29	37	192	23	29	29	52	50	48	50	48	53	301
Mean		43,30	46,52	42,48	44,65	44,43	44,09	221,3	29,96	24,78	26,35	55,87	53,96	55,30	54,09	53,17	53,39	325,7
Std.Dev.		7,72	7,26	6,21	7,33	7,63	7,29	29,15	3,88	4,91	4,72	6,05	4,86	4,48	4,42	4,52	5,63	25,80

Таблиця 2.24.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ПЦВ ОО і ППС
(N=23, студенти, мистецькі спеціальності, Київ)**

Spearman Rank Order Correlations Marked correlations are significant at $p < ,05000$		Показники ціннісної взаємодії			Показники професійної самоефективності						
		Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 ЛЦМ	Var5 ЗУ	Var6 РОС	Var7 СНДВ	Var8 СС	Var9 ЦД	Var10 ПСЕ
Var1	Іп - індекс поцінування	1,00	0,42	0,01	0,37	0,07	0,27	0,22	0,47	0,35	0,31
Var2	Іа – індекс агресії	0,42	1,00	0,38	0,53	0,45	0,49	0,16	0,48	0,52	0,51
Var3	Іу – індекс уникання	0,01	0,38	1,00	0,32	0,21	0,44	0,21	0,22	0,39	0,35
Var4	ЛЦМ	0,37	0,53	0,32	1,00	0,58	0,66	0,56	0,54	0,70	0,81
Var5	ЗУ	0,07	0,45	0,21	0,58	1,00	0,58	0,60	0,45	0,51	0,81
Var6	РОС	0,27	0,49	0,44	0,66	0,58	1,00	0,52	0,61	0,80	0,82
Var7	СНДВ	0,22	0,16	0,21	0,56	0,60	0,52	1,00	0,68	0,75	0,80
Var8	СС	0,47	0,48	0,22	0,54	0,45	0,61	0,68	1,00	0,88	0,79
Var9	ЦД	0,35	0,52	0,39	0,70	0,51	0,80	0,75	0,88	1,00	0,87
Var10	ПСЕ	0,31	0,51	0,35	0,81	0,81	0,82	0,80	0,79	0,87	1,00

Таблиця 2.25.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ППС і ШПД
(N=23, студенти, мистецькі спеціальності, Київ)**

	Показники професійної самоефективності							Показники психологічного добробуту						
	ЛЦМ Var1	ЗУ Var2	РОС Var3	СНДВ Var4	СС Var5	ЦД Var6	ПСЕ Var7	ПС Var8	Ав Var9	УО Var10	ОЗ Var11	ЦЖ Var12	Са Var13	ІПД Var14
Var1	1,00	0,58	0,66	0,56	0,54	0,70	0,81	0,30	0,17	0,17	0,15	-0,08	0,03	0,17
Var2	0,58	1,00	0,58	0,60	0,45	0,51	0,81	0,48	0,27	0,32	0,07	0,22	0,29	0,36
Var3	0,66	0,58	1,00	0,52	0,61	0,80	0,82	0,55	0,39	0,48	0,20	0,19	0,36	0,49
Var4	0,56	0,60	0,52	1,00	0,68	0,75	0,80	0,24	0,23	0,37	0,21	0,14	0,07	0,33
Var5	0,54	0,45	0,61	0,68	1,00	0,88	0,79	0,29	0,28	0,30	0,16	0,20	0,18	0,33
Var6	0,70	0,51	0,80	0,75	0,88	1,00	0,87	0,36	0,30	0,37	0,21	0,09	0,19	0,38
Var7	0,81	0,81	0,82	0,80	0,79	0,87	1,00	0,50	0,28	0,43	0,17	0,20	0,23	0,42
Var8	0,30	0,48	0,55	0,24	0,29	0,36	0,50	1,00	0,46	0,72	0,60	0,43	0,59	0,80
Var9	0,17	0,27	0,39	0,23	0,28	0,30	0,28	0,46	1,00	0,51	0,44	0,58	0,67	0,81
Var10	0,17	0,32	0,48	0,37	0,30	0,37	0,43	0,72	0,51	1,00	0,60	0,39	0,74	0,82
Var11	0,15	0,07	0,20	0,21	0,16	0,21	0,17	0,60	0,44	0,60	1,00	0,32	0,47	0,71
Var12	-0,08	0,22	0,19	0,14	0,20	0,09	0,20	0,43	0,58	0,39	0,32	1,00	0,42	0,67
Var13	0,03	0,29	0,36	0,07	0,18	0,19	0,23	0,59	0,67	0,74	0,47	0,42	1,00	0,78
Var14	0,17	0,36	0,49	0,33	0,33	0,38	0,42	0,80	0,81	0,82	0,71	0,67	0,78	1,00

**Розподіл показників за рівнями
(N=23, студенти, мистецькі спеціальності, Київ)**

Методика дослідження	Показники		Рівні		
			низький	середній	високий
ППСС	ПС	обсяг	-	7	16
		у %	-	30,4%	69,6%
ПЦВ ОО	Іп	обсяг	-	23	-
		у %	-	100%	-
	Іа	обсяг	5	18	-
		у %	21,7%	78,3%	-
	Іу	обсяг	1	22	-
		у %	4,3	95,7%	-
ШПД	ПС	обсяг	-	20	3
		у %	-	87%	13%
	Ав	обсяг	-	22	1
		у %	-	95,7%	4,3
	УО	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	ОЗ	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	ЦЖ	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	Са	обсяг	-	21	2
		у %	-	91,3%	8,7%
	ІПБ	обсяг	-	18	5
		у %	-	78,3%	21,7%

2.3. Самоприйняття обдарованих старшокласників та студентів у складній життєвій ситуації

Таблиця 2.27.

Кореляція самоприйняття із показниками за методиками ПЦВ ОО і ШПД

Correlations (Spreadsheet) Marked correlations are significant at $p < ,05000$			Показники ціннісної взаємодії			Показники психологічного добробуту						
Досліджувані	Var9 Ca самоприйняття		Var1 Іп	Var2 Іа	Var3 Іу	Var4 Пс	Var5 Ав	Var6 УС	Var7 ОЗ	Var8 ЦЖ	Var9 Са	Var10 ІПД
	Means	Std.D ev.										
ліцеїсти, м. Дніпро	52,96	5,34	-0,17	0,18	0,19	0,30	0,43	0,28	0,26	0,43	1,00	0,68
ліцеїсти, Житомирська обл.	53,41	7,78	0,11	0,06	-0,10	0,79	0,80	0,78	0,76	0,82	1,00	0,91
ліцеїсти, Житомирський район	51,60	6,01	0,22	0,40	-0,02	0,48	0,37	0,47	0,43	0,55	1,00	0,82
N=18, студенти, Київ	51,83	3,11	0,47	0,39	-0,21	0,20	0,48	0,04	0,57	0,57	1,00	0,65
N=23, студенти, мист. сп., Київ	53,39	5,63	0,35	0,52	0,39	0,70	0,51	0,80	0,75	0,88	1,00	0,87

Таблиця 2.28.

Показники за методиками «Профіль ціннісної взаємодії обдарованої особистості» (ПЦВ ОО) та «Шкала психологічного добробуту» (ШПД)

ПЦВ ОО		ШПД	
Var1	Іп - індекс поцінування	Var4	Пс – позитивні стосунки
Var2	Іа – індекс агресії	Var5	Ав – автономія
Var3	Іу – індекс уникання	Var6	УС – управління ситуацією
		Var7	ОЗ – особистісне зростання
		Var8	ЦЖ – цілі в житті
		Var9	Са – самоприйняття
		Var10	ІПД – індекс психологічного добробуту

Попередні висновки

1. Результати показують, що переважна більшість досліджуваних мають середній рівень психологічного добробуту, що, можливо, свідчить про те, що пов'язана з розвитком здібностей імерсивність орієнтує учнів і студентів у майбутнє, певною мірою відволікаючи від стресових переживань, пов'язаних із війною.

2. Тісні кореляційні зв'язки між субшкалами психологічного добробуту можуть свідчити про трансформацію його структури у зв'язку зі складною життєвою ситуацією, в якій перебувають досліджувані. Спираючись на дані, описані у першому розділі, можна припустити, що існує генеральний фактор, який «монолітизує» структуру психологічного добробуту, а саме: цінності виживання у складній життєвій ситуації.

3. Результати дослідження структури ціннісної взаємодії, зокрема переважання середніх показників, свідчать про обережність і поміркованість обдарованих учнів і студентів у соціальних зв'язках і спілкуванні. Поцінування досягнень інших, як показник асертивної взаємодії, посідає важливе місце в соціальних стосунках, але не є домінуючим.

4. Виявлені кореляційні зв'язки субшкал ціннісної взаємодії та професійної самоефективності можуть свідчити про включенню деяких важливих компонентів у життєві проекти обдарованих учнів і студентів. Як приклад, можна навести поцінування інших людей, як основу асертивної взаємодії, що корелює з показниками самоосвіти і саморозвитку. Це ж саме стосується і тісних кореляційних зв'язків між показником професійної самоефективності і такими субшкалами психологічного добробуту, як «управління ситуацією» та «особистісне зростання».

5. Одним із найважливіших показників, з огляду на його тісні кореляційні зв'язки з індексами ціннісної взаємодії та субшкалами психологічного добробуту, є самоприйняття. Очевидно, пов'язана з війною складна життєва ситуація, спонукає обдарованих учнів і студентів до самоаналізу, у результаті якого вони відкривають (і змушені розвивати) у собі нові якості. Це потребує додаткових зусиль для того, щоб «вмонтувати» їх у структуру особистісної ідентичності, а цю змінену ідентичність узгодити з життєвими проектами і планами саморозвитку.

6. Окрім виявлення загальних тенденцій, у взаємозв'язках компонентів ціннісної взаємодії, психологічного добробуту та самоефективності важливо також окремо проаналізувати два типи учнів і студентів: тих, які демонструють «ідеальні» та «низькі» результати. Щодо перших, то необхідні додаткові дослідження для встановлення чинників, що дозволяють їм ефективно розвиватися. Щодо другої групи досліджуваних, то вона може стати джерелом нових знань про механізми інволюції обдарованості у складній життєвій ситуації.

7. Для освітніх психологів найважливішим є фаховий аналіз окремих випадків. У результаті дослідження можуть почастишати звернення учнів і студентів, яких потрібно консультувати з проблем асертивної взаємодії та її значення для саморозвитку обдарованої особистості у складній життєвій ситуації.

III. ДОСЛІДЖЕННЯ АСЕРТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ І ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОБРОБУТУ ПІДЛІТКІВ У СКЛАДНІЙ ЖИТТЕВІЙ СИТУАЦІЇ

3.1. Результати емпіричного дослідження за методиками «Тест асертивності обдарованої особистості» та «Шкала психологічного добробуту»

Мета дослідження	виявлення особливостей асертивності та психологічного добробуту підлітків, які демонструють ознаки обдарованості
Основні діагностичні інструменти	✓ Авторська методика «Тест асертивності обдарованої особистості» (ТАОО) (Н.О. Никончук, 2025) ✓ «Шкала психологічного добробуту» (К. Ріфф) Дослідження проводилося на е-платформі «Обдарованість TEST ONLINE» (О.Л. Музика, Ю.О. Оснадчук).
Місце і час проведення дослідження	Дослідження проводилося серед ліцеїстів м. Житомира у листопаді 2025 року.
Досліджувані	Участь у дослідженні взяли учні 8 та 10 класів (усього 149 осіб). Досліджувані вступають до ліцею після 7 класу на конкурсній основі. У навчальному закладі поглиблено вивчається математика та англійська мова. Ліцеїсти активно залучаються до участі у різних проєктах та конкурсах. Більшість досліджуваних є відмінниками. Майже дві третини опитаних (61%) мають вагомі досягнення на рівні ліцею, міста, області, а також на національному та міжнародному рівнях (наукові роботи в МАН, перемоги у предметних олімпіадах, мистецьких конкурсах, спорті). Отже, досліджувані, які увійшли до вибірки, мають ознаки обдарованості.

На сьогодні відсутні спеціалізовані інструменти для дослідження асертивної поведінки обдарованих дітей та підлітків [12]. Для вивчення асертивності обдарованих підлітків використано авторську методику – **«Тест асертивності обдарованої особистості» (ТАОО)**. В основу методики покладено метафори – українські прислів'я та приказки (усього 30 одиниць) [9].

У розробці інструменту ми спиралися на основні теоретичні положення про становлення ціннісної свідомості обдарованої особистості та ціннісну взаємодію О. Л. Музики [4; 6; 7], загальну характеристику основних типів поведінки Р. Дж. Патерсона [10] та теоретичні положення про роль метафори у розвитку мислення О. О. Потебні [11].

Тест асертивності обдарованої особистості (ТАОО) дозволяє вивчати схильність особистості до **4 типів ціннісної взаємодії** (трьох деструктивних та одного конструктивного): **пасивного; агресивного; маніпулятивного; асертивного**.

Тест має 5 діагностичних шкал:

- 1) «самодостатність»;
- 2) «пасивність»;
- 3) «агресивність»;
- 4) «потаємність»;
- 5) «позитивне ставлення до людей; співробітництво та компроміс».

Участь у дослідженні взяли 149 досліджуваних: 89 учнів 8 класу та 60 учнів 10 класу, серед яких: 74 хлопці та 75 дівчат (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Вибірка ліцеїстів, які взяли участь у дослідженні асертивності

Клас	8 клас		10 клас	
Стать	дівчата	хлопці	дівчата	хлопці
К-сть осіб	48	41	27	33
Разом	89		60	

Дані тестування ліцеїстів 8 класу за методикою «Тест асертивності обдарованої особистості» (ТАОО) представлені в таблицях 3.2 та 3.3.

Таблиця 3.2.

Дані тестування дівчат-восьмикласниць за методикою ТАОО (n=48)

№	Шифр	Діагностичні шкали					Типи ціннісної взаємодії			
		Самодостатність	Пасивність	Агресивність	Потаємність	Позитив. ставл. до люд., співробіт.	Пасивний	Агресивний	Маніпулятивний	Асертивний
1.	1 вд	16	10	15	13	10	20	31	23	26
2.	2 вд	10	19	2	10	18	37	12	29	28
3.	3 вд	14	10	8	3	16	26	22	13	30
4.	4 вд	16	13	14	15	16	29	30	28	32
5.	5 вд	16	0	4	2	17	17	20	2	33
6.	6 вд	20	4	13	12	14	18	33	16	34
7.	7 вд	13	15	16	16	21	36	29	31	34
8.	8 вд	15	11	2	7	20	31	17	18	35
9.	9 вд	17	2	15	7	19	21	32	9	36
10.	10 вд	22	9	8	4	14	23	30	13	36
11.	11 вд	20	4	13	14	16	20	33	18	36
12.	12 вд	14	12	9	9	22	34	23	21	36
13.	13 вд	17	13	16	14	20	33	33	27	37
14.	14 вд	17	6	9	6	21	27	26	12	38

15.	15 вД	20	14	11	10	19	33	31	24	39
16.	16 вД	14	14	12	11	25	39	26	25	39
17.	17 вД	15	5	9	9	25	30	24	14	40
18.	18 вД	19	7	6	8	23	30	25	15	42
19.	19 вД	17	17	10	14	25	42	27	31	42
20.	20 вД	19	9	16	12	24	33	35	21	43
21.	21 вД	20	11	10	9	24	35	30	20	44
22.	22 вД	24	3	13	4	21	24	37	7	45
23.	23 вД	23	7	11	4	22	29	34	11	45
24.	24 вД	18	8	14	8	27	35	32	16	45
25.	25 вД	18	5	17	14	27	32	35	19	45
26.	26 вД	22	8	17	13	23	31	39	21	45
27.	27 вД	20	10	14	12	26	36	34	22	46
28.	28 вД	19	16	9	11	27	43	28	27	46
29.	29 вД	21	21	7	7	25	46	28	28	46
30.	30 вД	19	7	14	7	28	35	33	14	47
31.	31 вД	24	10	19	8	23	33	43	18	47
32.	32 вД	25	8	19	13	22	30	44	21	47
33.	33 вД	22	14	16	16	25	39	38	30	47
34.	34 вД	22	5	8	2	26	31	30	7	48
35.	35 вД	24	11	12	5	24	35	36	16	48
36.	36 вД	22	3	11	4	27	30	33	7	49
37.	37 вД	23	5	20	12	26	31	43	17	49
38.	38 вД	22	8	17	14	27	35	39	22	49
39.	39 вД	25	10	12	13	24	34	37	23	49
40.	40 вД	25	15	12	11	24	39	37	26	49
41.	41 вД	23	6	8	3	27	33	31	9	50
42.	42 вД	25	14	20	14	25	39	45	28	50
43.	43 вД	26	4	5	8	25	29	31	12	51
44.	44 вД	21	6	11	6	30	36	32	12	51
45.	45 вД	25	7	10	5	27	34	35	12	52
46.	46 вД	27	9	21	15	27	36	48	24	54
47.	47 вД	27	12	25	13	27	39	52	25	54
48.	48 вД	26	6	18	6	29	35	44	12	55

Таблиця 3.3.

Дані тестування хлопців-восьмикласників за методикою ТАОО (n=41)

№	Шифр	Діагностичні шкали					Типи ціннісної взаємодії			
		Самодостатність	Пасивність	Агресивність	Потаємність	Позитив. ставл. до люд., співробіт.	Пасивний	Агресивний	Маніпулятивний	Асертивний
1.	1 вХ	7	6	6	6	21	27	13	12	28
2.	2 вХ	13	3	5	1	18	21	18	4	31

3.	3 BX	15	9	16	8	19	28	31	17	34
4.	4 BX	17	3	6	4	18	21	23	7	35
5.	5 BX	18	14	14	12	17	31	32	26	35
6.	6 BX	16	17	16	16	20	37	32	33	36
7.	7 BX	16	7	5	5	21	28	21	12	37
8.	8 BX	15	4	16	10	22	26	31	14	37
9.	9 BX	20	2	12	5	20	22	32	7	40
10.	10 BX	18	10	10	11	23	33	28	21	41
11.	11 BX	21	11	12	17	20	31	33	28	41
12.	12 BX	19	10	13	8	23	33	32	18	42
13.	13 BX	17	19	3	1	25	44	20	20	42
14.	14 BX	21	14	16	10	21	35	37	24	42
15.	15 BX	16	19	10	20	26	45	26	39	42
16.	16 BX	20	5	9	8	23	28	29	13	43
17.	17 BX	21	8	19	13	22	30	40	21	43
18.	18 BX	23	5	2	3	21	26	25	8	44
19.	19 BX	22	15	12	8	22	37	34	23	44
20.	20 BX	22	9	20	14	22	31	42	23	44
21.	21 BX	20	7	10	5	25	32	30	12	45
22.	22 BX	20	9	7	6	25	34	27	15	45
23.	23 BX	25	12	12	8	20	32	37	20	45
24.	24 BX	22	20	14	12	23	43	36	32	45
25.	25 BX	21	6	13	11	26	32	34	17	47
26.	26 BX	25	5	15	14	22	27	40	19	47
27.	27 BX	25	9	17	14	22	31	42	23	47
28.	28 BX	22	14	12	10	25	39	34	24	47
29.	29 BX	23	7	21	19	24	31	44	26	47
30.	30 BX	18	10	24	20	29	39	42	30	47
31.	31 BX	25	3	17	5	23	26	42	8	48
32.	32 BX	21	10	11	12	27	37	32	22	48
33.	33 BX	22	6	10	5	27	33	32	11	49
34.	34 BX	25	11	5	5	24	35	30	16	49
35.	35 BX	23	5	20	17	26	31	43	22	49
36.	36 BX	20	14	13	12	29	43	33	26	49
37.	37 BX	24	15	10	10	27	42	34	25	51
38.	38 BX	25	12	10	9	27	39	35	21	52
39.	39 BX	25	11	12	14	27	38	37	25	52
40.	40 BX	24	13	9	16	29	42	33	29	53
41.	41 BX	26	7	7	5	28	35	33	12	54

Дані тестування ліцеїстів 10 класу за методикою «Тест асертивності обдарованої особистості (ТАОО)» представлені в таблицях 3.4 та 3.5.

Таблиця 3.4.

Дані тестування дівчат-десятикласниць за методикою ТАОО (n=27)

№	Шифр	Діагностичні шкали					Типи ціннісної взаємодії			
		Самодостатність	Пасивність	Агресивність	Потаємність	Позитив. ставл. до люд., співробіт.	Пасивний	Агресивний	Маніпулятивний	Асертивний
1.	1 дд	17	7	10	5	20	27	27	12	37
2.	2 дд	15	12	8	5	21	33	23	17	36
3.	3 дд	21	9	10	5	21	30	31	14	42
4.	4 дд	24	9	15	12	21	30	39	21	45
5.	5 дд	15	12	12	9	22	34	27	21	37
6.	6 дд	20	8	14	10	22	30	34	18	42
7.	7 дд	30	1	18	12	22	23	48	13	52
8.	8 дд	17	13	10	10	23	36	27	23	40
9.	9 дд	20	12	14	11	23	35	34	23	43
10.	10 дд	21	11	9	4	23	34	30	15	44
11.	11 дд	11	14	8	12	24	38	19	26	35
12.	12 дд	20	5	6	6	24	29	26	11	44
13.	13 дд	21	10	8	7	24	34	29	17	45
14.	14 дд	22	5	13	13	24	29	35	18	46
15.	15 дд	23	9	15	10	24	33	38	19	47
16.	16 дд	21	10	12	5	25	35	33	15	46
17.	17 дд	22	8	20	11	25	33	42	19	47
18.	18 дд	26	9	25	6	25	34	51	15	51
19.	19 дд	15	20	11	16	27	47	26	36	42
20.	20 дд	19	10	4	5	27	37	23	15	46
21.	21 дд	19	14	15	8	27	41	34	22	46
22.	22 дд	21	1	17	2	27	28	38	3	48
23.	23 дд	21	14	4	4	27	41	25	18	48
24.	24 дд	21	9	18	12	27	36	39	21	48
25.	25 дд	26	14	18	14	27	41	44	28	53
26.	26 дд	18	15	11	8	29	44	29	23	47
27.	27 дд	27	2	12	8	30	32	39	10	57

Таблиця 3.5.

Дані тестування хлопців-десятикласників за методикою ТАОО (n=33)

№	Шифр	Діагностичні шкали					Типи ціннісної взаємодії			
		Самодостатність	Пасивність	Агресивність	Потаємність	Позитив. ставл. до люд., співробіт.	Пасивний	Агресивний	Маніпулятивний	Асертивний
1.	1 дх	23	4	15	12	10	14	38	16	33
2.	2 дх	18	5	7	3	14	19	25	8	32
3.	3 дх	19	12	14	15	14	26	33	27	33
4.	4 дх	19	13	15	14	14	27	34	27	33
5.	5 дх	15	9	9	7	17	26	24	16	32
6.	6 дх	18	15	12	8	18	33	30	23	36
7.	7 дх	18	19	13	19	18	37	31	38	36
8.	8 дх	21	10	21	19	18	28	42	29	39
9.	9 дх	22	9	10	15	18	27	32	24	40
10.	10 дх	15	19	8	20	19	38	23	39	34
11.	11 дх	27	7	12	19	19	26	39	26	46
12.	12 дх	11	18	8	15	21	39	19	33	32
13.	13 дх	13	10	7	6	21	31	20	16	34
14.	14 дх	16	9	6	2	21	30	22	11	37
15.	15 дх	11	12	13	5	22	34	24	17	33
16.	16 дх	15	6	3	6	22	28	18	12	37
17.	17 дх	19	6	16	7	22	28	35	13	41
18.	18 дх	18	7	15	11	23	30	33	18	41
19.	19 дх	18	5	11	11	24	29	29	16	42
20.	20 дх	18	10	5	7	24	34	23	17	42
21.	21 дх	23	10	12	14	24	34	35	24	47
22.	22 дх	23	19	11	12	24	43	34	31	47
23.	23 дх	14	23	8	15	25	48	22	38	39
24.	24 дх	17	13	8	14	25	38	25	27	42
25.	25 дх	21	12	10	13	25	37	31	25	46
26.	26 дх	29	5	22	14	25	30	51	19	54
27.	27 дх	14	7	11	2	26	33	25	9	40
28.	28 дх	16	2	9	8	26	28	25	10	42
29.	29 дх	18	6	10	6	26	32	28	12	44
30.	30 дх	20	8	12	8	26	34	32	16	46
31.	31 дх	29	4	18	11	26	30	47	15	55
32.	32 дх	22	6	16	13	27	33	38	19	49
33.	33 дх	30	15	15	8	29	44	45	23	59

Узагальнені результати дослідження асертивності ліцеїстів 8 класу представлені в таблицях 3.6, 3.7, 3.8.

Таблиця 3.6.

**Показники прояву різних типів ціннісної взаємодії
учнів 8 класу (N=89)**

Тип ціннісної взаємодії	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву різних типів ціннісної взаємодії (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Маніпулятивний	52%	48%	-	19,1
Пасивний	5%	85%	10%	32,5
Агресивний	7%	78%	15%	32,5
Асертивний	-	29%	71%	43,4

Таблиця 3.7.

**Показники прояву різних типів ціннісної взаємодії
дівчат-восьмикласниць (n=48)**

Тип ціннісної взаємодії	Розподіл ліцеїсток за рівнями прояву різних типів ціннісної взаємодії (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Маніпулятивний	54%	46%	-	18,6
Пасивний	8%	86%	6%	32,1
Агресивний	6%	79%	15%	32,6
Асертивний	-	35%	65%	43,1

Таблиця 3.8.

**Показники прояву різних типів ціннісної взаємодії
хлопців-восьмикласників (n=41)**

Тип ціннісної взаємодії	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву різних типів ціннісної взаємодії (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Маніпулятивний	49%	51%	-	19,6
Пасивний	-	85%	15%	33,0
Агресивний	7%	78%	15%	32,4
Асертивний	-	22%	78%	43,8

Узагальнені результати вивчення асертивності ліцеїстів 10 класу представлені в таблицях 3.9, 3.10, 3.11.

Таблиця 3.9.

**Показники прояву різних типів ціннісної взаємодії
ліцеїстів 10 класу (N=60)**

Тип ціннісної взаємодії	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву різних типів ціннісної взаємодії (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Маніпулятивний	58%	42%	-	19,7
Пасивний	3%	84%	13%	32,8
Агресивний	7%	80%	13%	31,7
Асертивний	-	37%	63%	42,6

Таблиця 3.10.

**Показники прояву різних типів ціннісної взаємодії
дівчат-десятикласниць (n=27)**

Тип ціннісної взаємодії	Розподіл ліцеїсток за рівнями прояву різних типів ціннісної взаємодії (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Маніпулятивний	63%	37%	-	18,2
Пасивний	-	81%	19%	34,2
Агресивний	4%	81%	15%	32,9
Асертивний	-	19%	81%	44,9

Таблиця 3.11.

**Показники прояву різних типів ціннісної взаємодії
хлопців-десятикласників (n=33)**

Тип ціннісної взаємодії	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву різних типів ціннісної взаємодії (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Маніпулятивний	55%	45%	-	21,0
Пасивний	6%	85%	9%	31,7
Агресивний	9%	79%	12%	30,6
Асертивний	-	52%	48%	40,6

Попередні висновки

за результатами дослідження асертивності ліцеїстів 8 та 10 класів

1. Підлітки з ознаками обдарованості найменше вдаються до маніпулятивного типу ціннісної взаємодії. Більше половини восьмикласників і десятикласників (52% і 58% відповідно) мають низький рівень прояву згаданого типу взаємодії, менше половини учнів показують середній рівень прояву (48% і 42% відповідно). Жоден підліток не продемонстрував високий рівень прояву маніпулятивного типу ціннісної взаємодії (див. табл. 3.6, 3.9).
2. Пасивному та агресивному типу ціннісної взаємодії діти надають більшу перевагу. Зовсім незначна кількість підлітків показали низький рівень прояву згаданих типів ціннісної взаємодії (5% та 7% у 8 класі; 3% і 7% у 10 класі). Більшість восьмикласників та десятикласників продемонстрували середній рівень прояву обох типів взаємодії. У восьмикласників ці показники складають 85% і 78% відповідно, а в десятикласників 84% та 80%. Деяка кількість дітей показала високий рівень прояву пасивного та агресивного типів ціннісної взаємодії (10% та 15% у 8 класі; та по 13% у 10 класі) (див. табл. 3.6, 3.9).
3. Досліджувані підлітки з-поміж усіх типів ціннісної взаємодії найбільшу перевагу надають асертивному типу. Більшість учнів 8 та 10 класів продемонстрували високий рівень прояву згаданого типу (71% та 63% відповідно). Ще третина учнів кожного класу показали середній рівень (29% і 37%). Жоден досліджуваний не продемонстрував низький рівень прояву асертивного типу ціннісної взаємодії (див. табл. 3.6, 3.9).
4. Звернемо увагу на окремі гендерні відмінності. У 8 класі вищі показники асертивності показали особи чоловічої статі. Високий рівень прояву асертивного типу ціннісної взаємодії продемонстрували 78% хлопців і 65% дівчат. Середній бал за згаданим типом ціннісної взаємодії у хлопців складає 43,8 одиниці, а в дівчат – 43,1. (див. табл. 3.7, 3.8). У 10 класі простежується протилежна тенденція. Вищі показники асертивності показали особи жіночої статі. Високий рівень прояву асертивного типу ціннісної взаємодії продемонстрували 48% хлопців і 81% дівчат. Середній бал за згаданим типом ціннісної взаємодії у хлопців складає 40,6 одиниці, а в дівчат – 44,9 (див. табл. 3.10, 3.11).

Дослідження особливостей психологічного добробуту обдарованих підлітків проводилося за методикою «Шкала психологічного добробуту (ШПД)» (К. Ріфф). Участь у дослідженні взяли 133 особи: 83 ліцеїсти 8 класу та 50 ліцеїстів 10 класу; із них: 61 хлопець та 72 дівчини (табл. 3.12).

Таблиця 3.12.

Вибірка ліцеїстів, які взяли участь у дослідженні психологічного добробуту

Клас	8 клас		10 клас	
Стать	дівчата	хлопці	дівчата	хлопці
К-сть осіб	46	37	26	24
Разом	83		50	

Дані тестування ліцеїстів 8 класу за методикою «Шкала психологічного добробуту (ШПД)» представлені в таблицях 3.13 та 3.14.

Таблиця 3.13.

**Показники психологічного добробуту дівчат-восьмикласниць
за методикою ШПД (n=46)**

№	Шифр	Показники психологічного добробуту						
		ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 вд	44	43	50	39	36	38	250
2.	2 вд	54	48	54	48	40	50	294
3.	3 вд	60	55	47	57	58	55	332
4.	4 вд	52	49	51	49	46	54	301
5.	5 вд	63	51	51	50	48	51	314
6.	6 вд	53	48	53	53	43	42	292
7.	7 вд	56	45	46	53	47	51	298
8.	8 вд	55	51	60	54	49	51	320
9.	9 вд	51	48	50	55	47	48	299
10.	10 вд	48	44	44	46	49	51	282
11.	11 вд	52	51	51	54	54	52	314
12.	12 вд	55	58	53	56	46	48	316
13.	14 вд	59	54	60	57	57	55	342
14.	15 вд	51	48	51	58	43	48	299
15.	16 вд	50	48	53	58	58	48	315
16.	17 вд	66	58	53	54	48	54	333
17.	18 вд	60	46	58	50	54	53	321
18.	19 вд	59	50	52	49	43	45	298
19.	20 вд	59	47	51	52	48	52	309
20.	21 вд	64	54	54	46	53	51	322
21.	22 вд	49	54	56	52	50	48	309
22.	23 вд	66	62	48	45	52	42	315
23.	24 вд	61	60	57	54	50	46	328
24.	25 вд	57	54	56	57	55	51	330
25.	26 вд	53	52	57	51	57	65	335
26.	27 вд	58	55	59	59	58	58	347

27.	28 вД	61	47	56	58	58	47	327
28.	29 вД	57	55	59	62	55	55	343
29.	30 вД	61	57	58	51	55	52	334
30.	31 вД	60	52	58	61	51	50	332
31.	32 вД	42	53	48	52	48	50	293
32.	33 вД	54	50	52	53	49	42	300
33.	34 вД	47	48	48	50	50	49	292
34.	35 вД	46	53	53	53	57	54	316
35.	36 вД	48	55	61	59	55	51	329
36.	37 вД	62	40	49	51	54	50	306
37.	38 вД	52	51	60	64	54	46	327
38.	39 вД	46	55	53	58	55	47	314
39.	40 вД	53	53	56	53	48	55	318
40.	41 вД	53	42	53	60	55	54	317
41.	42 вД	62	50	57	52	44	53	318
42.	43 вД	51	51	50	49	51	45	297
43.	45 вД	60	50	59	57	50	47	323
44.	46 вД	50	50	51	55	52	52	310
45.	47 вД	50	47	53	49	52	52	303
46.	48 вД	56	49	57	50	55	57	324

Таблиця 3.14.

**Показники психологічного добробуту хлопців-восьмикласників
за методикою ШПД (n=37)**

№	Шифр	Показники психологічного добробуту						
		ПС	Ав	УС	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПД
1.	1 вХ	56	49	46	46	43	59	299
2.	2 вХ	56	48	50	51	49	49	303
3.	3 вХ	67	45	51	39	39	50	291
4.	4 вХ	39	48	50	52	51	49	289
5.	5 вХ	51	50	50	51	47	44	293
6.	6 вХ	56	61	67	65	59	58	366
7.	7 вХ	64	49	52	42	49	55	311
8.	8 вХ	49	48	50	51	54	51	303
9.	9 вХ	42	56	52	55	50	49	304
10.	10 вХ	54	49	53	53	54	42	305
11.	11 вХ	52	51	53	58	51	51	316
12.	12 вХ	49	52	52	55	54	54	316
13.	13 вХ	62	47	55	51	47	47	309
14.	14 вХ	54	48	49	54	50	57	312
15.	16 вХ	43	52	49	47	51	47	289
16.	18 вХ	45	53	51	65	46	49	309
17.	19 вХ	57	49	52	54	49	54	315
18.	20 вХ	50	55	57	47	57	50	316
19.	21 вХ	64	57	63	50	53	52	339
20.	22 вХ	43	50	55	48	58	42	296
21.	23 вХ	48	48	56	55	52	49	308

22.	24 ВХ	61	65	61	64	67	61	379
23.	25 ВХ	53	53	51	54	50	44	305
24.	26 ВХ	58	52	59	51	53	55	328
25.	27 ВХ	57	57	57	52	54	54	331
26.	28 ВХ	49	57	57	55	55	47	320
27.	29 ВХ	51	46	50	55	51	55	308
28.	30 ВХ	60	37	52	54	50	59	312
29.	32 ВХ	58	59	49	61	50	53	330
30.	33 ВХ	48	49	55	58	57	40	307
31.	34 ВХ	49	47	53	55	52	47	303
32.	35 ВХ	48	44	44	37	48	52	273
33.	36 ВХ	68	57	65	62	59	63	374
34.	37 ВХ	47	53	51	51	48	47	297
35.	39 ВХ	64	45	56	58	50	50	323
36.	40 ВХ	54	56	58	56	47	52	323
37.	41 ВХ	61	52	52	64	45	49	323

Дані тестування ліцеїстів 10 класу за методикою «Шкала психологічного добробуту (ШПД)» представлені в таблицях 3.15 та 3.16.

Таблиця 3.15.

**Показники психологічного добробуту дівчат-десятикласниць
за методикою ШПД (n=26)**

№	Шифр	Показники психологічного добробуту						
		ПС	Ав	УО	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПБ
1.	1 дд	52	46	49	54	55	51	307
2.	2 дд	67	58	69	59	51	57	361
3.	3 дд	53	49	49	52	50	44	297
4.	4 дд	61	56	52	56	49	59	333
5.	5 дд	66	55	58	52	50	54	335
6.	6 дд	58	46	53	54	54	52	317
7.	7 дд	65	56	60	59	56	54	350
8.	8 дд	54	52	59	56	56	51	328
9.	10 дд	49	54	52	55	45	47	302
10.	11 дд	60	55	53	45	50	52	315
11.	12 дд	62	56	57	52	51	54	332
12.	13 дд	52	56	53	58	50	50	319
13.	14 дд	63	55	63	55	55	57	348
14.	15 дд	56	51	57	53	49	56	322
15.	16 дд	63	55	52	55	53	53	331
16.	17 дд	51	55	52	50	55	49	312
17.	18 дд	58	54	62	51	54	53	332
18.	19 дд	61	49	48	55	54	49	316
19.	20 дд	56	51	55	52	51	56	321
20.	21 дд	56	59	58	58	52	48	331
21.	22 дд	50	47	55	51	53	55	311

22.	23 дд	62	52	51	53	51	52	321
23.	24 дд	57	56	55	56	47	51	322
24.	25 дд	82	62	65	57	36	54	356
25.	26 дд	71	55	56	55	49	54	340
26.	27 дд	67	55	61	59	53	55	350

Таблиця 3.16.

**Показники психологічного добробуту хлопців-десятикласників
за методикою ШПД (n=24)**

№	Шифр	Показники психологічного добробуту						
		ПС	Ав	УО	ОЗ	ЦЖ	Са	ІПБ
1.	2 дх	40	39	47	50	47	44	267
2.	3 дх	62	52	51	56	60	61	342
3.	5 дх	53	49	53	55	55	54	319
4.	6 дх	50	51	51	46	45	44	287
5.	8 дх	68	51	44	49	38	48	298
6.	9 дх	55	52	57	48	51	47	310
7.	10 дх	61	55	58	48	57	53	332
8.	11 дх	61	58	63	60	52	63	357
9.	12 дх	57	50	54	57	54	51	323
10.	13 дх	49	51	54	52	47	56	309
11.	16 дх	46	52	52	54	45	40	289
12.	17 дх	55	52	57	51	49	51	315
13.	18 дх	57	38	59	48	56	63	321
14.	19 дх	45	49	51	50	53	50	298
15.	23 дх	59	55	55	56	55	50	330
16.	24 дх	59	48	47	51	62	51	318
17.	25 дх	59	50	63	57	57	48	334
18.	28 дх	58	49	55	60	58	52	332
19.	29 дх	51	50	55	45	43	55	299
20.	30 дх	55	49	55	57	47	50	313
21.	31 дх	52	54	56	55	55	53	325
22.	32 дх	54	51	62	61	56	64	348
23.	33 дх	49	50	53	55	51	51	309
24.	34 дх	48	48	59	52	50	51	308

Узагальнені результати дослідження психологічного добробуту ліцеїстів 8 класу представлені в таблицях 3.17, 3.18 та 3.19.

Таблиця 3.17.

Показники психологічного добробуту ліцеїстів 8 класу (N=83)

Показники	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву показників психологічного добробуту (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Позитивні стосунки	-	86%	14%	54,3
Автономія	1%	97%	2%	51,0
Управління ситуацією	-	96%	4%	53,6
Особистісне зростання	1%	90%	9%	53,3
Цілі в житті	1%	98%	1%	51,0
Самоприйняття	-	98%	2%	50,6
Індекс психологічного добробуту	-	92%	8%	314

Таблиця 3.18.

Показники психологічного добробуту дівчат-восьмикласниць (n=46)

Показники	Розподіл ліцеїсток за рівнями прояву показників психологічного добробуту (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Позитивні стосунки	-	87%	13%	54,9
Автономія	-	98%	2%	50,8
Управління ситуацією	-	100%	-	53,6
Особистісне зростання	-	96%	4%	53,3
Цілі в житті	2%	98%	-	50,8
Самоприйняття	-	98%	2%	50,3
Індекс психологічного добробуту	-	93%	7%	313,8

Таблиця 3.19.

Показники психологічного добробуту хлопців-восьмикласників (n=37)

Показники	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву показників психологічного добробуту (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Позитивні стосунки	-	84%	16%	53,7
Автономія	3%	94%	3%	51,1
Управління ситуацією	-	92%	8%	53,5
Особистісне зростання	3%	84%	13%	53,4
Цілі в житті	-	97%	3%	51,3
Самоприйняття	-	97%	3%	50,9
Індекс психологічного добробуту	-	89%	11%	314,1

Узагальнені результати дослідження психологічного добробуту ліцеїстів 10 класу представлені в таблицях 3.20, 3.21, 3.22.

Таблиця 3.20.

Показники психологічного добробуту ліцеїстів 10 класу (N=50)

Показники	Розподіл школярів за рівнями прояву показників психологічного добробуту (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Позитивні стосунки	-	76%	24%	57,1
Автономія	-	98%	2%	51,9
Управління ситуацією	-	86%	14%	55,3
Особистісне зростання	-	100%	-	53,7
Цілі в житті	2%	96%	2%	51,4
Самоприйняття	-	94%	6%	52,3
Індекс психологічного добробуту	-	82%	18%	321,8

Таблиця 3.21.

**Показники психологічного добробуту
дівчат-десятикласниць (n=26)**

Показники	Розподіл ліцеїсток за рівнями прояву показників психологічного добробуту (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Позитивні стосунки	-	62%	38%	59,6
Автономія	-	96%	4%	53,6
Управління ситуацією	-	85%	15%	55,9
Особистісне зростання	-	100%	-	54,3
Цілі в житті	4%	96%	-	51,1
Самоприйняття	-	100%	-	52,5
Індекс психологічного добробуту	-	77%	23%	327,2

Таблиця 3.22.

**Показники психологічного добробуту
хлопців-десятикласників (n=24)**

Показники	Розподіл ліцеїстів за рівнями прояву показників психологічного добробуту (%)			Середній бал
	низький рівень	середній рівень	високий рівень	
Позитивні стосунки	-	92%	8%	54,2
Автономія	-	100%	-	50,1
Управління ситуацією	-	88%	12%	54,6
Особистісне зростання	-	100%	-	53,0
Цілі в житті	-	96%	4%	51,7
Самоприйняття	-	88%	12%	52,0
Індекс психологічного добробуту	-	88%	12%	315,9

3.2. Кореляційні зв'язки показників за методиками «Тест асертивності обдарованої особистості» та «Шкала психологічного добробуту»

Таблиця 3.23.

Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ТАОО і ШПД (N=83, ліцеїсти, 8 клас, Житомир)

Marked correlations are significant at p < ,05000 N=83			Показники асертивності обдарованої особистості									Показники психологічного добробуту							
	Means	Std. Dev.	Сд Var1	Па Var2	Аг Var3	По Var4	Сп Var5	Пт Var6	Ат Var7	Мт Var8	АсТ Var9	ПС Var10	Ав Var11	УС Var12	ОЗ Var13	ЦЖ Var14	Са Var15	ІПД Var16	
V1	20,27	4,07	1,00	-0,05	0,33	0,12	0,43	0,23	0,77	0,04	0,85	-0,18	0,07	0,16	0,20	0,24	-0,04	0,10	
V2	9,37	4,56	-0,05	1,00	0,01	0,32	0,09	0,78	-0,02	0,82	0,02	0,17	0,10	0,24	0,20	0,02	0,12	0,23	
V3	12,12	5,07	0,33	0,01	1,00	0,67	0,19	0,13	0,86	0,42	0,31	-0,01	-0,11	0,02	-0,05	0,12	0,20	0,04	
V4	9,58	4,47	0,12	0,32	0,67	1,00	0,12	0,31	0,52	0,81	0,14	0,01	-0,09	0,06	0,04	-0,01	0,16	0,04	
V5	23,02	3,91	0,43	0,09	0,19	0,12	1,00	0,69	0,36	0,13	0,84	0,23	0,13	0,33	0,31	0,37	0,15	0,40	
V6	32,40	6,27	0,23	0,78	0,13	0,31	0,69	1,00	0,21	0,67	0,54	0,27	0,15	0,38	0,34	0,25	0,18	0,42	
V7	32,39	7,47	0,77	-0,02	0,86	0,52	0,36	0,21	1,00	0,31	0,68	-0,11	-0,03	0,10	0,07	0,21	0,12	0,08	
V8	18,95	7,33	0,04	0,82	0,42	0,81	0,13	0,67	0,31	1,00	0,10	0,12	0,01	0,19	0,15	0,01	0,17	0,17	
V9	43,29	6,74	0,85	0,02	0,31	0,14	0,84	0,54	0,68	0,10	1,00	0,02	0,12	0,29	0,30	0,36	0,06	0,29	
V10	54,37	6,55	-0,18	0,17	-0,01	0,01	0,23	0,27	-0,11	0,12	0,02	1,00	0,15	0,31	0,05	0,03	0,32	0,54	
V11	51,02	4,92	0,07	0,10	-0,11	-0,09	0,13	0,15	-0,03	0,01	0,12	0,15	1,00	0,45	0,34	0,37	0,14	0,63	
V12	53,60	4,50	0,16	0,24	0,02	0,06	0,33	0,38	0,10	0,19	0,29	0,31	0,45	1,00	0,46	0,46	0,26	0,75	
V13	53,36	5,63	0,20	0,20	-0,05	0,04	0,31	0,34	0,07	0,15	0,30	0,05	0,34	0,46	1,00	0,43	0,19	0,64	
V14	51,04	5,07	0,24	0,02	0,12	-0,01	0,37	0,25	0,21	0,01	0,36	0,03	0,37	0,46	0,43	1,00	0,34	0,67	
V15	50,61	4,99	-0,04	0,12	0,20	0,16	0,15	0,18	0,12	0,17	0,06	0,32	0,14	0,26	0,19	0,34	1,00	0,59	
V16	314,01	19,91	0,10	0,23	0,04	0,04	0,40	0,42	0,08	0,17	0,29	0,54	0,63	0,75	0,64	0,67	0,59	1,00	

Таблиця 3.24.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ТАОО і ШПД
(n=37, ліцеїсти-хлопці, 8 клас, Житомир)**

	Показники асертивності обдарованої особистості									Показники психологічного добробуту						
	Сд Var1	Па Var2	Аг Var3	По Var4	Сп Var5	Пт Var6	Ат Var7	Мт Var8	АсТ Var9	ПС Var10	Ав Var11	УС Var12	ОЗ Var13	ЦЖ Var14	Са Var15	ІПД Var16
V1	1,00	0,16	0,09	0,26	0,41	0,29	0,64	0,23	0,80	-0,11	0,15	0,29	0,39	0,06	-0,07	0,32
V2	0,16	1,00	0,13	0,30	0,20	0,83	0,26	0,76	0,19	0,33	0,18	0,43	0,34	0,14	0,16	0,43
V3	0,09	0,13	1,00	0,76	0,00	0,05	0,77	0,58	0,07	0,12	-0,01	0,07	-0,02	0,30	0,44	0,21
V4	0,26	0,30	0,76	1,00	0,24	0,27	0,74	0,83	0,31	0,17	0,10	0,17	0,15	0,23	0,43	0,34
V5	0,41	0,20	0,00	0,24	1,00	0,67	0,30	0,25	0,85	0,19	0,11	0,22	0,24	0,09	-0,02	0,30
V6	0,29	0,83	0,05	0,27	0,67	1,00	0,30	0,64	0,57	0,35	0,20	0,46	0,43	0,18	0,10	0,49
V7	0,64	0,26	0,77	0,74	0,30	0,30	1,00	0,63	0,56	0,07	0,04	0,21	0,21	0,20	0,33	0,36
V8	0,23	0,76	0,58	0,83	0,25	0,64	0,63	1,00	0,29	0,28	0,16	0,33	0,31	0,21	0,40	0,45
V9	0,80	0,19	0,07	0,31	0,85	0,57	0,56	0,29	1,00	0,07	0,15	0,30	0,38	0,10	-0,04	0,35
V10	-0,11	0,33	0,12	0,17	0,19	0,35	0,07	0,28	0,07	1,00	0,03	0,32	0,05	-0,12	0,52	0,58
V11	0,15	0,18	-0,01	0,10	0,11	0,20	0,04	0,16	0,15	0,03	1,00	0,45	0,36	0,37	0,12	0,58
V12	0,29	0,43	0,07	0,17	0,22	0,46	0,21	0,33	0,30	0,32	0,45	1,00	0,35	0,58	0,12	0,69
V13	0,39	0,34	-0,02	0,15	0,24	0,43	0,21	0,31	0,38	0,05	0,36	0,35	1,00	0,23	0,13	0,58
V14	0,06	0,14	0,30	0,23	0,09	0,18	0,20	0,21	0,10	-0,12	0,37	0,58	0,23	1,00	0,08	0,38
V15	-0,07	0,16	0,44	0,43	-0,02	0,10	0,33	0,40	-0,04	0,52	0,12	0,12	0,13	0,08	1,00	0,54
V16	0,32	0,43	0,21	0,34	0,30	0,49	0,36	0,45	0,35	0,58	0,58	0,69	0,58	0,38	0,54	1,00

Таблиця 3.25.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ТАОО і ШПД
(n=46, ліцеїстки-дівчата, 8 клас, Житомир)**

	Показники асертивності обдарованої особистості									Показники психологічного добробуту						
	Сд Var1	Па Var2	Аг Var3	По Var4	Сп Var5	Пт Var6	Ат Var7	Мт Var8	АсТ Var9	ПС Var10	Ав Var11	УС Var12	ОЗ Var13	ЦЖ Var14	Са Var15	ІПД Var16
V1	1,00	-0,17	0,38	-0,02	0,42	0,14	0,81	-0,13	0,86	-0,27	0,00	0,07	-0,02	0,20	0,03	-0,04
V2	-0,17	1,00	-0,01	0,40	-0,04	0,73	-0,14	0,85	-0,10	0,02	-0,11	0,05	0,04	-0,14	0,04	-0,03
V3	0,38	-0,01	1,00	0,60	0,26	0,18	0,83	0,29	0,36	-0,12	-0,10	-0,03	0,02	-0,01	0,02	-0,03
V4	-0,02	0,40	0,60	1,00	0,03	0,35	0,34	0,80	0,00	-0,11	-0,20	-0,10	-0,02	-0,24	-0,11	-0,21
V5	0,42	-0,04	0,26	0,03	1,00	0,59	0,39	-0,01	0,80	0,18	0,12	0,42	0,28	0,46	0,08	0,43
V6	0,14	0,73	0,18	0,35	0,59	1,00	0,17	0,67	0,43	0,15	0,00	0,34	0,22	0,15	0,08	0,22
V7	0,81	-0,14	0,83	0,34	0,39	0,17	1,00	0,07	0,71	-0,22	0,00	0,08	0,04	0,12	0,02	0,00
V8	-0,13	0,85	0,29	0,80	-0,01	0,67	0,07	1,00	-0,08	-0,05	-0,19	0,00	0,04	-0,23	-0,03	-0,14
V9	0,86	-0,10	0,36	0,00	0,80	0,43	0,71	-0,08	1,00	-0,09	0,07	0,28	0,18	0,37	0,08	0,22
V10	-0,27	0,02	-0,12	-0,11	0,18	0,15	-0,22	-0,05	-0,09	1,00	0,23	0,24	-0,02	0,07	0,14	0,51
V11	0,00	-0,11	-0,10	-0,20	0,12	0,00	0,00	-0,19	0,07	0,23	1,00	0,35	0,25	0,28	0,13	0,59
V12	0,07	0,05	-0,03	-0,10	0,42	0,34	0,08	0,00	0,28	0,24	0,35	1,00	0,43	0,36	0,25	0,73
V13	-0,02	0,04	0,02	-0,02	0,28	0,22	0,04	0,04	0,18	-0,02	0,25	0,43	1,00	0,41	0,10	0,53
V14	0,20	-0,14	-0,01	-0,24	0,46	0,15	0,12	-0,23	0,37	0,07	0,28	0,36	0,41	1,00	0,39	0,66
V15	0,03	0,04	0,02	-0,11	0,08	0,08	0,02	-0,03	0,08	0,14	0,13	0,25	0,10	0,39	1,00	0,51
V16	-0,04	-0,03	-0,03	-0,21	0,43	0,22	0,00	-0,14	0,22	0,51	0,59	0,73	0,53	0,66	0,51	1,00

Таблиця 3.26.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ТАОО і ШПД
(N=49, ліцей, 10 клас, Житомир)**

Marked correlations are significant at p < ,05000 N=49			Показники асертивності обдарованої особистості									Показники психологічного добробуту							
	Means	Std. Dev.	Сд Var1	Па Var2	Аг Var3	По Var4	Сп Var5	Пт Var6	Ат Var7	Мт Var8	АсТ Var9	ПС Var10	Ав Var11	УС Var12	ОЗ Var13	ЦЖ Var14	Са Var15	ІПД Var16	
V1	19,78	4,49	1,00	-0,41	0,58	0,03	0,26	-0,17	0,89	-0,25	0,84	0,15	0,26	0,26	0,28	-0,07	0,19	0,27	
V2	9,78	4,84	-0,41	1,00	-0,22	0,36	-0,01	0,79	-0,36	0,84	-0,29	0,24	0,20	-0,12	-0,07	-0,01	-0,17	0,05	
V3	11,90	4,64	0,58	-0,22	1,00	0,24	0,12	-0,11	0,89	-0,01	0,47	0,21	0,15	0,18	0,05	-0,06	0,23	0,21	
V4	9,71	4,35	0,03	0,36	0,24	1,00	-0,17	0,19	0,16	0,80	-0,07	0,39	0,22	0,10	0,06	0,16	0,20	0,33	
V5	23,33	3,68	0,26	-0,01	0,12	-0,17	1,00	0,60	0,22	-0,10	0,75	0,20	0,24	0,25	0,25	0,02	0,10	0,28	
V6	33,10	6,04	-0,17	0,79	-0,11	0,19	0,60	1,00	-0,16	0,61	0,22	0,31	0,31	0,06	0,10	0,00	-0,08	0,21	
V7	31,67	8,12	0,89	-0,36	0,89	0,16	0,22	-0,16	1,00	-0,14	0,73	0,21	0,23	0,25	0,18	-0,07	0,24	0,27	
V8	19,49	7,59	-0,25	0,84	-0,01	0,80	-0,10	0,61	-0,14	1,00	-0,23	0,38	0,25	-0,02	-0,01	0,09	0,01	0,22	
V9	43,10	6,51	0,84	-0,29	0,47	-0,07	0,75	0,22	0,73	-0,23	1,00	0,22	0,31	0,33	0,34	-0,04	0,19	0,35	
V10	57,29	7,32	0,15	0,24	0,21	0,39	0,20	0,31	0,21	0,38	0,22	1,00	0,54	0,42	0,28	-0,09	0,37	0,74	
V11	52,04	4,44	0,26	0,20	0,15	0,22	0,24	0,31	0,23	0,25	0,31	0,54	1,00	0,46	0,35	-0,20	0,11	0,60	
V12	55,22	5,05	0,26	-0,12	0,18	0,10	0,25	0,06	0,25	-0,02	0,33	0,42	0,46	1,00	0,40	0,10	0,48	0,75	
V13	53,73	3,96	0,28	-0,07	0,05	0,06	0,25	0,10	0,18	-0,01	0,34	0,28	0,35	0,40	1,00	0,23	0,26	0,62	
V14	51,47	5,03	-0,07	-0,01	-0,06	0,16	0,02	0,00	-0,07	0,09	-0,04	-0,09	-0,20	0,10	0,23	1,00	0,29	0,33	
V15	52,37	4,87	0,19	-0,17	0,23	0,20	0,10	-0,08	0,24	0,01	0,19	0,37	0,11	0,48	0,26	0,29	1,00	0,68	
V16	322,12	19,31	0,27	0,05	0,21	0,33	0,28	0,21	0,27	0,22	0,35	0,74	0,60	0,75	0,62	0,33	0,68	1,00	

Таблиця 3.27.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ТАОО і ШПД
(n=23, ліцеїсти-хлопці, 10 клас, Житомир)**

	Показники асертивності обдарованої особистості									Показники психологічного добробуту						
	Сд Var1	Па Var2	Аг Var3	По Var4	Сп Var5	Пт Var6	Ат Var7	Мт Var8	АсТ Var9	ПС Var10	Ав Var11	УС Var12	ОЗ Var13	ЦЖ Var14	Са Var15	ІПД Var16
V1	1,00	-0,25	0,77	0,17	0,23	-0,17	0,93	-0,03	0,70	0,06	0,17	0,28	0,12	-0,07	0,06	0,13
V2	-0,25	1,00	-0,17	0,49	-0,22	0,59	-0,22	0,84	-0,32	0,42	0,23	-0,11	-0,05	0,15	-0,09	0,14
V3	0,77	-0,17	1,00	0,22	0,20	-0,09	0,93	0,06	0,52	0,21	0,14	0,20	0,05	-0,02	0,28	0,19
V4	0,17	0,49	0,22	1,00	-0,12	0,24	0,21	0,88	0,06	0,79	0,42	0,25	0,15	0,43	0,12	0,55
V5	0,23	-0,22	0,20	-0,12	1,00	0,58	0,20	-0,21	0,81	-0,14	-0,15	0,34	0,34	0,16	0,19	0,19
V6	-0,17	0,59	-0,09	0,24	0,58	1,00	-0,17	0,45	0,27	0,10	-0,01	0,13	0,08	0,19	-0,03	0,13
V7	0,93	-0,22	0,93	0,21	0,20	-0,17	1,00	0,03	0,63	0,17	0,15	0,23	0,08	-0,02	0,23	0,19
V8	-0,03	0,84	0,06	0,88	-0,21	0,45	0,03	1,00	-0,14	0,70	0,36	0,06	0,07	0,34	0,06	0,41
V9	0,70	-0,32	0,52	0,06	0,81	0,27	0,63	-0,14	1,00	-0,01	0,01	0,45	0,29	0,10	0,19	0,25
V10	0,06	0,42	0,21	0,79	-0,14	0,10	0,17	0,70	-0,01	1,00	0,30	0,26	0,25	0,49	0,25	0,66
V11	0,17	0,23	0,14	0,42	-0,15	-0,01	0,15	0,36	0,01	0,30	1,00	0,33	0,10	-0,07	0,07	0,32
V12	0,28	-0,11	0,20	0,25	0,34	0,13	0,23	0,06	0,45	0,26	0,33	1,00	0,30	0,29	0,43	0,65
V13	0,12	-0,05	0,05	0,15	0,34	0,08	0,08	0,07	0,29	0,25	0,10	0,30	1,00	0,41	0,27	0,66
V14	-0,07	0,15	-0,02	0,43	0,16	0,19	-0,02	0,34	0,10	0,49	-0,07	0,29	0,41	1,00	0,43	0,77
V15	0,06	-0,09	0,28	0,12	0,19	-0,03	0,23	0,06	0,19	0,25	0,07	0,43	0,27	0,43	1,00	0,63
V16	0,13	0,14	0,19	0,55	0,19	0,13	0,19	0,41	0,25	0,66	0,32	0,65	0,66	0,77	0,63	1,00

Таблиця 3.28.

**Кореляційна матриця результатів дослідження за методиками ТАОО і ШПД
(n=26, ліцеїстки-дівчата, 10 клас, Житомир)**

	Показники асертивності обдарованої особистості									Показники психологічного добробуту						
	Сд Var1	Па Var2	Аг Var3	По Var4	Сп Var5	Пт Var6	Ат Var7	Мт Var8	АсТ Var9	ПС Var10	Ав Var11	УС Var12	ОЗ Var13	ЦЖ Var14	Са Var15	ІПД Var16
V1	1,00	-0,53	0,59	0,14	0,15	-0,35	0,85	-0,32	0,79	0,07	0,20	0,22	0,19	-0,01	0,24	0,26
V2	-0,53	1,00	-0,33	0,09	0,24	0,90	-0,49	0,75	-0,28	0,20	0,15	-0,11	0,09	-0,39	-0,28	0,02
V3	0,59	-0,33	1,00	0,45	0,14	-0,18	0,91	0,12	0,56	0,03	0,17	0,28	0,07	0,14	0,08	0,22
V4	0,14	0,09	0,45	1,00	0,04	0,14	0,32	0,66	0,07	0,33	0,32	0,22	0,23	0,04	0,08	0,33
V5	0,15	0,24	0,14	0,04	1,00	0,58	0,14	0,17	0,65	0,18	0,10	0,12	0,01	-0,11	0,02	0,13
V6	-0,35	0,90	-0,18	0,14	0,58	1,00	-0,31	0,71	0,03	0,18	0,15	-0,07	0,06	-0,35	-0,29	0,03
V7	0,85	-0,49	0,91	0,32	0,14	-0,31	1,00	-0,11	0,71	0,01	0,21	0,28	0,19	0,07	0,10	0,24
V8	-0,32	0,75	0,12	0,66	0,17	0,71	-0,11	1,00	-0,18	0,21	0,24	0,02	0,10	-0,27	-0,15	0,13
V9	0,79	-0,28	0,56	0,07	0,65	0,03	0,71	-0,18	1,00	0,19	0,21	0,31	0,17	-0,03	0,23	0,32
V10	0,07	0,20	0,03	0,33	0,18	0,18	0,01	0,21	0,19	1,00	0,47	0,50	0,36	-0,10	0,54	0,84
V11	0,20	0,15	0,17	0,32	0,10	0,15	0,21	0,24	0,21	0,47	1,00	0,50	0,54	-0,32	0,19	0,66
V12	0,22	-0,11	0,28	0,22	0,12	-0,07	0,28	0,02	0,31	0,50	0,50	1,00	0,36	0,06	0,54	0,80
V13	0,19	0,09	0,07	0,23	0,01	0,06	0,19	0,10	0,17	0,36	0,54	0,36	1,00	-0,04	0,10	0,55
V14	-0,01	-0,39	0,14	0,04	-0,11	-0,35	0,07	-0,27	-0,03	-0,10	-0,32	0,06	-0,04	1,00	-0,06	-0,03
V15	0,24	-0,28	0,08	0,08	0,02	-0,29	0,10	-0,15	0,23	0,54	0,19	0,54	0,10	-0,06	1,00	0,65
V16	0,26	0,02	0,22	0,33	0,13	0,03	0,24	0,13	0,32	0,84	0,66	0,80	0,55	-0,03	0,65	1,00

Попередні висновки

за результатами дослідження психологічного добробуту ліцеїстів 8 та 10 класів

1. У межах проведеного дослідження жоден школяр не отримав низький показник індексу психологічного добробуту (ІПД). Лише кілька ліцеїстів 8 та 10 класів продемонстрували низькі показники за окремими субшкалами (див. табл. 3.17, 3.20).
2. Спільним для ліцеїстів 8 та 10 класів є те, що більшість із них мають середні показники психологічного добробуту за всіма 6 субшкалами. Такі показники продемонстрували понад 86% восьмикласників та понад 76% десятикласників (див. табл. 3.17, 3.20).
3. Спільним для досліджуваних обох груп є також і те, що більшість із них мають середній індекс психологічного добробуту (ІПД). У 8 класі такий індекс отримали 92% дітей, у 10 класі – 82 % (див. табл. 3.17, 3.20).
4. Найвищі показники досліджувані обох груп продемонстрували за субшкалою «Позитивні стосунки». 86% восьмикласників виявили середні показники, ще 14% – високі. Схожі результати і в ліцеїстів 10 класу. 76% досліджуваних виявили середні показники, а 24% – високі (див. табл. 3.17, 3.20).
5. Ліцеїсти 10 класу продемонстрували вищі показники психологічного добробуту (ІПД) у порівнянні з учнями 8 класу. Так, 82% десятикласників мають середній показник ІПД, а 18% – високий. У той час як 92% восьмикласників демонструють середній ІПД, і лише 8% – високий. Середній бал учнів 10 класу складає 321,8 одиниці, учнів 8 класу – 314 одиниць (див. табл. 3.17, 3.20).
6. Простежуються невеликі гендерні відмінності. У 8 класі дещо вищі показники психологічного добробуту мають хлопці. 89% восьмикласників показують середній ІПД, 11% – високий. У той час як 93% восьмикласниць демонструють середній ІПД, а 7% – високий (див. табл. 3.18, 3.19). У 10 класі бачимо протилежну тенденцію. Вищі показники психологічного добробуту мають дівчата. 77% десятикласниць показують середній ІПД, 23% – високий. У той час як 88% десятикласників демонструють середній ІПД, і лише 12% – високий (див. табл. 3.21, 3.22).
7. Схиляємося до думки, що високі показники розвитку асертивності та психологічного добробуту досліджуваних обумовлені соціальним середовищем, сприятливим для всебічного розвитку їхніх здібностей. У закладі освіти на високому рівні забезпечується викладання предметів, ліцеїстам пропонується низка активностей поза навчальними заняттями (предметні олімпіади, проведення дослідницьких робіт, мистецькі конкурси, спортивні змагання, ін.). Якщо підлітки з ознаками обдарованості мають змогу розвивати здібності, то навіть у складних умовах війни вони можуть зберігати належний рівень психологічного добробуту та вибудовувати асертивні взаємини з оточенням.

Література

1. Музика, О. Л. (2025). Опитувальник «Профіль ціннісної взаємодії обдарованої особистості»: конструювання інтерпретацій та рекомендацій із саморозвитку для досліджуваних на Е-платформі «Обдарованість ТЕСТ ONLINE». *Асертивна взаємодія і саморозвиток обдарованих учнів і студентів під час війни*: м-ли ХХ наук.-практ. семінару, 12 листопада 2025 р. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. С. 5-9. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747561/>
2. Музика, О. Л. (2024). Особливості дослідження асертивної взаємодії учнів і студентів з ознаками обдарованості. *Асертивність і саморозвиток учнів та студентів з ознаками обдарованості в умовах війни*: тези доповідей учасників ХVІІ наук.-практ. семінару, 25 квітня 2024 р. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. С. 5-7. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740682/>
3. Музика, О. Л. (2025). Теоретичні засади конструювання опитувальника «Асертивна взаємодія обдарованої особистості». *Обдарованість: методи діагностики та шляхи розвитку*: матеріали науково-практичного онлайн-семінару (Київ, 22-26 травня 2025 року). Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України. С. 563-572. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745863/>
4. Музика, О. Л. (2022). Ціннісна підтримка самоідентичності обдарованої особистості в освітньому просторі. *Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості в умовах воєнного стану*: матеріали науково-практичної онлайн конференції (Київ, 23-25 червня 2022 р.). Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України. С. 219-231. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731446/>
5. Музика, О. Л. (Ed.). (2020). Аксіогенез обдарованої особистості в освітньому просторі: монографія. Київ: Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Видавничий Дім «Слово», 160 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/723153/>
6. Музика, О. Л. (Ed.). (2018). Соціальна взаємодія і цінності обдарованої особистості: методичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 222 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714644/>
7. Музика, О. Л. (Ed.). (2017). Ціннісна детермінація становлення обдарованої особистості: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 220 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/708203>
8. Музика, О. Л. (Ed.). (2023). Ціннісна підтримка розвитку обдарованої особистості в освітньому просторі. Психологічна технологія: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 237 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737267/>
9. Никончук, Н. О. (2025). Використання приказок і прислів'їв для дослідження асертивності обдарованих школярів. *Розвиток і саморозвиток обдарованої особистості у складній життєвій ситуації*: матеріали ХІХ науково-практичного семінару, 15 травня 2025 р. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. С. 41-45. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745549/>
10. Патерсон, Р. Дж. (2023). Практичний посібник з асертивності. Як висловлювати свої думки і відстоювати себе на роботі та в стосунках. Житомир: Морфеус, 400 с.
11. Потєбня, О. О. (1930). 3 лекцій теорії словесности. Байка. Прислів'я. Приповідка / ред. О. Ветухов, Ф. Зелінський; пер.: А. Диких, М. Оглоблін. Харків: Державне видавництво України, 112 с.
12. Muzyka, O., Muzyka, O., & Nykonchuk, N. (2023). Development of assertiveness of gifted students in difficult life situations. *Sworl-U-S Conference Proceedings*, 1(usc16-01), 139-144. URL: <https://doi.org/10.30888/2709-2267.2023-16-01-046>
13. Muzyka, O. L., Muzyka, O. O., & Osnadchuk, Y. O. (2022). Development of e-platform for psychological online testing of gifted senior pupils and students. *Information Technologies and Learning Tools*, 89 (3), 162-177. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v89i3.4700>
14. Ryff, C. D. (2013). Psychological Well-Being Revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 83 (1), 10-28. URL: <https://doi.org/10.1159/000353263>

Наукове видання

МУЗИКА Олександр Леонідович

МУЗИКА Олена Оксентівна

НИКОНЧУК Наталія Олександрівна

ЧЕКРИЖОВА Марія Михайлівна

**АСЕРТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК САМОРОЗВИТКУ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ
У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ СИТУАЦІЯХ: МАТЕРІАЛИ ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Препринт

Авторська редакція

Ум. друк. арк. 1,9

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
01033, м. Київ, вул. Паньківська, 2
тел./факс: (044) 288-33-20

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
№ 6418 від 03.10.2018 р.